

4321 k.

A FELSŐ-ZEMPLÉNI EV. REFORM. EGYHÁZMEGYE

1906. ÁPRILIS 10-ÉN SÁTORALJAUJHELYBEN
≡ TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK ≡

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE

PÉTER MIHÁLY

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

XXIII. FÜZET.

SÁROSPATAK, 1906

NYOMTATTA RADIL KÁROLY A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

№. 4321 k,

A FELSŐ-ZEMPLÉNI EV. REFORM. EGYHÁZMEGYE

1906. ÁPRILIS 10-ÉN SÁTORALJAUJHELYBEN
≡ TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK ≡

JEGYZŐKÖNYVE

SZERKESZTETTE

PÉTER MIHÁLY

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ

XXIII. FÜZET.

SÁROSPATAK, 1906

NYOMTATTA RADIL KÁROLY A REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

A FELSŐ-ZEMPLÉNI EV. REF. EGYHÁZMEGYE 1906. ÁPRILIS 10-ÉN
SÁTORALJAÚJHELYEN TARTOTT TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Hutka József esperes és Dókus Gyula legidősebb egyházmegyei világi tanácsbíró kettős elnöklele alatt: Fejes István tb. esperes, s.-a.-újhelyi lelkész, Szeghő Béni, Kozma Antal, Kádár János, Tudja Mihály, Virág József papi, — Dókus Ernő, Nemes Lajos, Diószeghy János világi tanácsbírák. Dr. Isépy Tihamér e.-m. ügyész. Hubay Bertalan b.-újlaki, Stéfán Mihály csornahói, Bottka Bertalan gercselyi, Séra János hardicsai, Janka Kátoly homonnai missiói, Rácz József kistráskai, Szombathy Antal kolbásai, Erdélyi András lasztóci, Melkó István ladmóci, Tomory Pál m.-izsépi, Kiss Tamás málcái, Sztankovics Lajos n.-ráskai, Kozma Gedeon szöllőskei, Nyitray Lajos tussai lelkészek. Baczó Balázs n.-toronyai, Szász Tihamér csernahói, Marton János s.-a.-újhelyi s.-lelkészek; Sallay Simon tanító, testületi képviselő. Mint egyházi küldöttek: Papczún György gondnok bánóci, Molnár István áll. tanító b.-újlaki, Bárczy Gusztáv presbyter gálszécsi, Szakácsy Miklós presbyter gercselyi, Tóth János gondnok kisbárii, Csörgő András gondnok hegyii, Isépy Géza főgondnok m.-izsépi, Orosz János gondnok m.-sasi, Sanyó András gondnok miglészi, Takács János gondnok n.-ráskai, Bajzot János gondnok nagytoronyai, Bottka Gyula tanító kistoronyai, Kiszti István gondnok zempléni, Varkondi Pál gondnok vásárhelyi küldöttek, több tanító és számos érdeklődő.

Mint jegyzők: Péter Mihály papi, — Dókus László világi főjegyzők. Sütő Kálmán papi, — Bernáth Aladár világi aljegyzők.

Elmaradását igazolta: Soltész Gyula kisazari lelkész. Nem igazolta: Horkay Bertalan abarai lelkész, miért is a szokásos 4 korona pénzbírságban elmarasztaltatik, s behajtásával az esperes megbízatik.

1. A közgyűlést a templomban tartott istenitisztelet előzte meg, amely alkalommal Marton János sátoraljaújhelyi s. lelkész imádkozott.

2. Esperes jelenti, hogy a Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok halála folytán a gondnoki szék üresedésben van, — a társelnöki szék elfoglalására Dókus Gyula legidősebb világi tanácsbíró kéri fel, ki is helyét elfoglalván, pár üdvözlő szó után

a közgyűlést megnyitja.

3. Olvastatott az esperes évi jelentése, mely egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik, amint következik:

Nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlés!

Szomorú gyász és nagy veszteség tolmácsának kell mindenképp lennem nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés, mert múlt évi nov. hó 11-én ragadta el közülünk a halál hosszú, súlyos betegség után egyházmegyénk szeretve tisztelt és halhatatlan érdemű gondnokát: Bernáth Elemér úr öméltóságát. Ha mérlegeljük nagy veszteségünk súlyát, megvérzett szívünk zokogva sír fel Jerémiás síralmak könyvének igéivel: „Elesett a mi fejünknek koronája, megszűnt a mi szívünknek öröme, síralomra fordult a mi örömünk!” Méltán zokoghatja el e szavakat egyházmegyénknek nagyja és kicsinye megboldogult gondnokunk porló tetemei felett, mert fényes elméjének nagy tudásából, nemes szívének forró szeretetéből családja és hivatala után legtöbbet juttatott egyházmegyénknek. — 60 évre terjedő életéből ugyanis 31 éven át szolgálta ügyeinket és pedig első ízben 6 évig mint egyházmegyei tanácsbíró, majdan 25 évig mint segédgondnok és gondnok, úgy jó, miként balsorsban lankadatlan hűséggel és utolsó lehelletéig kitarító szeretettel.

Anyaszentegyházunk iránti lángoló lelkesedésének és igaz ragaszkodásának lehet köszönni, hogy negyedszázados közhasznú gondnoki működése alatt, egyházmegyénk úgy részeiben, miként egyetemében alig remélt fejlődésnek és virágzásnak indult.

Azonban az, ő nemes munkálkodása nemcsak egyházmegyénk életével forrott össze; hanem ha végiglapozzuk egyetemes egyházunk legközelebbi multjának történetét, ott találjuk őt az egyházkerület, konvent és zsinat lelelkesebb, legodaadóbb munkásai között. Egyházkerületi gyűléseinken az utóbbi időkben nem egyszer szerepelt mint helyettes főgondnok, a konventen s a zsinaton

mindhaláláig mint rendes képviselő működött. És egyházi életünk eme magasabb térein is, úgy tudása, miként példaadó kötelességteljesítése és ragyogó hazafiúi erényei által a legelsőek közé tartozott.

Politikai bírói pályáján fokról-fokra emelkedve, a legmagasabb bírói polcot érte el s nagy jogi ismeretei, páratlan igazságszeretete által magyar bírói karunknak egyik büszkesége volt!

Azonkívül melegen érdeklődött a társadalmi élet minden mozzanatai iránt s itt is nemes és szent célokért buzgólkodva, irányítólag hatott, tett és alkotott.

Azonban halhatatlan emlékü gondnokunk nemcsak a társadalmi működés terén tartozott a legkiválóbbak közzé, hanem a magánérintkezésben is egyike volt a legszeretettelőbb egyéneknek! Valahányszor vele érintkeztünk, köztünk a legkisebb is mindannyiszor érezhette nemes szívének vonzó megnyilatkozását. Az emberi tökéletességnek igazi mintaképe volt! És fájdalom, hogy már csak — volt!

Ámde, ha porló tetemeit múlt évi nov. hó 14-én el is helyeztük ősei mellé örök nyugalomra, a magyarsági sírboltba, az ő szellemalakját a néma sírbolt nem fedezheti be szemünk elől! Mert az ő szellemalakja itt fog élni mindnyájunk szívében, a mi és késő utódaink emlékében! Jó cselekedetei itt fognak ragyogni a f.-zempléni ev. ref. egyházmegye történetének lapjain, hogy minden időben tanítsanak s lelkesítsenek arra, hogy mikép kell nagy célokat szolgálni és mikép kell az embernek hivatását lelkileg betölteni!

Legyen áldott a kiváló férfiú emlékezete s örököltük meg érdemeit jegyzőkönyvünk lapjain gyászkeretben, s indítványozom, hogy a nagytiszteletű egyházmegye a gyászoló családhoz részvét-jegyzőkönyvet küldjön!

Egyházmegyénket ért egy másik gyászseetről is szomorúan kell jelentést tennem. Arról t. i., hogy dr. Thuránszky Zoltán, volt egyházmegyei ügyészünk, férfikora legszebb idejében, életének 39-ik évében, ez évi január hó 10-én hunyt el; itt hagyva egyházmegyei munkássága — és szerető családja körét. Az elhunyt férfiú 1897. évi augusztus hó 17-től kezdve volt egyházmegyénknek ügyésze s míg egészsége engedte, 1904. év tavaszáig odaadó hűséggel s szerető szívének egész melegével teljesítette hivatali körébe eső teendőit. — Óh, de egyszerre csak nagy hirtelenséggel emészto kór támadta meg az erőteljes férfiút, elborult életének világa, míg végre a halál megszabadította szenvedéseinek súlya alól!

Fáradalmi után legyen csendes az ő nyugalma; mi pedig őrizzük meg emlékét lelkünkben és egyházmegyénk jegyzőkönyvének lapjain, a gyászoló családnak pedig küldjük el jegyzőkönyvi részvétünket!

Egyházmegyénk halottai közé számítom Lácza Szabó Eleket is, a saujhelyi ev. ref. egyháznak hűséges gondnok-pénztárnokát aki ez évi január hó 12-én, 62 éves korában költözött el az élők sorából. — 1874. év óta, tehát 32 évig szolgálta a saujhelyi egyházat. Előbbi években az egyház ügyvédi teendőit is végezte, az utóbbi években, mint gondnok-pénztárnok működött. Pontos pénzkezelő és számadó volt, főleg a tiszti fizetések rendes kiszolgáltatásáról lelkiismeretes hűséggel gondoskodott. Arra eset nem merült fel, hogy az egyház hivatalnokai járandóságukat a kellő időben meg ne kapták volna. Méltó tehát, hogy az elhunyt hű férfit jó emlékezetét megőrizzük, egyházmegyénk közönsége előtt; s kívánjunk a hű munkásnak békés síri álmot és családjának fejezzük ki jknyvi részvétünket.

Gyász esetekről szólva, lehetetlen, hogy meg ne emlékezzem azon súlyos és mérhetetlen csapásról, amely szeretve tisztelt e.-mei világi főjegyzőnk, nagyságos Dókus László urat, egyetlen kis fiának, Lászlónak f. évi február hó 18-án történt váratlan halála által érte. E csapás nemcsak a szerető szülőket sujtotta, de a mindnyájunk által tisztelt Dókus Gyula és Dókus Ernő urak családját is. — Fejezzük ki a mély gyász felett érzett őszinte részvétünket a gyászoló szülőknek és családnak s kérjük a mindenható Istent, hogy küldjön vigaszt sebzett szívökre s adjon erőt a nagy veszteség elviselésére!

Az isteni gondviselés elé azonban, amely miként a természetben váltakozva hozza elő a borult és derult idöket, akként gondoskodik embervilágunkban a sötét gyász mellett örömnapokról is! — Nekünk is adott örömnapokat. Ily lelket vidámitó és örömteljes nap volt a mult év október hó 8. napja; ugyanis e napon ünnepelte meg a saujhelyi egyház érdemekben gazdag és hű lelkipásztorának: ntü Fejes István úrnak, egyházmegyénk tiszteletbeli esperesének 40 éves lelkési működésének jubileumát. Én azon alkalomból egyházmegyénk nevében levélben üdvözöltem a kiváló és mindnyájunk által tisztelt férfit s most kérem, hogy egyházmegyei közgyűlésünk is nyilvánítsa méltó örömet és elismerését az ünnepelt férfit 40 éves áldás- és sikerdús lelkipásztori működése alkalmából s kérje a nagykegyelmű Istent, hogy adjon erőt és állandó egészséget még sok éven át az igaz munkásnak áldásos

működése tovább folytatására, egyházunk és hazánk boldogítására és szeretett családjá javára!

Jubileumról emlékezve, megemlítem, hogy a múlt év dec. hó 3-án ünnepelte a homonnai újraéledt prot. egyház 35 éves újrafennállásának örömnünnepét s buzgó főgondnokának: Mándy Istvánnak pedig 15 éves szolgálata fordulóját. — A bánóci egyház pedig Kazinczy Arthur érdemes főgondnokának múlt évi dec. hó 13-án betöltött 20 éves szolgálati idejét. A homonnai újraéledt egyháznak kívánjunk erősödést és virágzást, az ünnepelt főgondnokoknak pedig erőt és buzgóságot további sikeres munkálkodásukhoz!

Mint egyházmegyénket közelebről érintő örvendetes eseményt említem fel, hogy köztiszteletben és közbecsülésben álló helyettes egyházmegyei gondnokunkat, Dókus Gyula úr öméltségét, tiszán-inneni egyházkerületünk 266 szavazattal rendes zsinati képviselővé választotta; kérem a ntü. egyházmegyét, hogy h.-gondnokunk eme újabb kitüntetése alkalmából fejezzük ki őszinte tiszteletünket és ragaszkodásunkat s kívánjunk neki eme újabb kitüntetéshez erőt és egészséget!

Ezek után visszatekintve egyházi életünk körében felmerült nevezetesebb eseményekre, mint egyetemes érdekű eseményt említem fel, hogy országos zsinatunk harmadik ülősszaka múlt évi november hó 22-től — azon év dec. hó 13-ig Budapesten folyt le. Sok nevezetes és fontos alkotása van ez ülősszagnak. Nevezetesen: ez ülősszakon tárgyalatott le az egyházi törvénytervezetnek egyházalkotmányi része, ez alkalommal iktattatott törvénybe a lelkészi fizetésnek 2400 kor. minimumban és hat ízben 200—200 korona korpótlékban megállapítása is; erről azonban csak az 1848. XX. tc. alapján nyerendő államsegély útján lehet mindenütt gondoskodni. Itt iktattatott törvénybe az orsz. ref. lelkészi nyugdíj- és özvegyárva-nyámintézet szervezése. Az egységes liturgia megalkotása tárgyában a továbbfejlesztő lépések megtétettek. Az új énekeskönyv további sorsára nézve az össz-egyházkerület tagjaiból egy bizottság küldetett ki, hogy ez ügyben véleményes javaslatot terjesszen a zsinathoz.

Majd ez évi március 27-től kezdődőleg a zsinat negyedik ülősszaka is megnyílt s a még hátramaradt ügyek elintéztetvén, néhány napi működés után a zsinat munkálkodása teljesen befejeződött. Most már csak az alkalmas időre várunk, hogy a hozott egyházi törvények szentesítés végett felterjesztessenek. — Vajha az alkalmas idő mielőbb megérkeznék s az alkotott törvények részeikben és egészökben áldásthözök lennének anyaszentegyházunkra!

Tekintve most már egyházmegyénknak a lefolyt évben való szellemi és anyagi életét, arra nézve a következőkben tehetek jelentést:

Elsősorban a szorosan vett egyházi életről szólva, a kötelességét buzgón teljesített egyházlátogatóság jelentése és saját meggyőződése alapján jelenthetem, hogy az elmúlt évben egyházi életünk, egy-két helyütt előforduló kedvezőtlen jelenségtől eltekintve, a megszokott mederben folyt le s nem fordultak elő oly feltűnő jelenségek, amelyekből egyházunk hívei vallásos érzülete hanyatlására, vagy egyházunkhoz való ragaszkodásának csökkenésére lehetne következtetni!

Az istenitisztelek úgy vasárnap, mint ünnep- és hétköznapokon a szokott rend szerint minden egyházban megtartattak s az úri szentvacsora a szokásos alkalmakkor kiszolgáltattott s a hívek úgy az istenitiszteleteken, mint az úri szentvacsorában a legtöbb helyen kellő számmal résztvettek.

E legutóbb említett ügynél azonban annyit elhallgatnom nem lehet — amit az egyházlátogatási jegyzőkönyvek is panaszlólag említenek — hogy pl. a gálszécsi járás területén eső egyházak egy némelyikében, különösen a hétköznapi istenitisztelek alkalmával, feltűnő kevesen jelennek meg az Isten házában. Ezt azért említem fel esperesi jelentésem során, hogy a presbyteriumok ne csak az egyház közigazgatására fektessenek súlyt, hanem miként a lelkeseknek segítő társai, az ösprotestáns hitbuzgóság visszavarázsolására, a gyülekezeti életnek külső cselekedetekben való erősítésére is törekedjenek.

A keresztség sákrámentoma mindenkor kiszolgáltattott! A házasság egyházi megáldását mindenütt igénybe vették! A konfirmatio a szokásos szertartás szerint mindenütt megtartott. A presbyteriumok törvényesen vannak szervezve, a jegyzőkönyvek vezetettek, a felsőbb hatóságok rendeletei és jegyzőkönyvei gondosan őriztetnek. A tanítók az iskolában a tisztáninenni tanterv szerint tanítanak s a vallás- és énektanításra az állami iskolákban is általában véve kellő gond fordítottatik, az iskolás gyermekek — a téli hideg idők kivételével — a templomba felvezettetnek. Az iskolakötelesek iskolába elég rendszeren járnak. Az iskolák felszerelése azonban sok helyütt még mindig hiányos.

Az egyházi számadások mindenütt kellő rendben vezetettek s az egyházlátogatóság által felülvizsgáltatván, megerősítették.

A községi út- és ártéri adók, — az állami adók kivételével — minden egyházban ki vannak fizetve. Azonban több egyházban

sok évre visszamenőleg tetemes nyugdíj-hátrálék áll fenn. Annyira, hogy némely egyházban emiatt súlyos anyagi zavarok támadnak, erről a tárgyalás folyamán részletes jelentést teszek s e bajnak gyökeres orvoslását kérem.

A helybeli szegények és árvákról egyházaink szegénysége miatt, rendszerint a polgári községek gondoskodnak, csak épen a s.-a.-ujhelyi egyház tart fenn az ottani szegények istápolására egy szerény menházat, ennek közszükségletei is azonban a városban begyűlt könyöradományokból fedeztetnek.

Az áldozatkészségnek és buzgóságnak jelei úgy hitfelekezetiink tagjai, miként más felekezeti felebarátaink részéről szép adományokban mutatkoztak; miután az egyes egyházakban begyűlt adományokat esperesi jelentésemhez csatolt függelékben egy összegben kimutatom, s miután az egyházkerületi könyvben az adományok részletesen úgy is elősoroltatnak, itt csak a jelentékenyebb adományokat említem meg, amelyek is a következők:

1. Málcán néhai Stépán Sándorné iskolára hagyott 2000 koronát, lelkészi fizetés-javításra pedig 4000 koronát.

2. Gróf Lónyay Gábor a szalóki egyháznak 50 koronát, a kistráskai egyháznak pedig szintén 50 koronát adott.

3. Szalókon Lesnyanszky János végrendeletileg 100 koronát hagyományozott az egyháznak.

4. Kistráskán egy magát megnevezni nem akaró adakozó orgona-felállításra 280 koronát adott.

5. Bodzásujlakon Ő császári és apostoli királyi Felsege magánpénztárából templom-építésre 400 koronát adományozott. Uyanitt Fonosz András és neje Rácz Borbála 170 kor. értékben szószék-koronát készíttetett. — Molnár István tanító és Szakáll Béres Jánosné 66 kor. értékben szószékre bársonytakarót; — Lajos István és Tóth János presbyterek úrasztali terítőt 72 kor. értékben; — Lajos János és Lajos Mihály testvérek úrasztalát csináltattak 28 kor. értékben.

6. Ladamócon Pósa Jolán Amerikából 10 koronát küldött, Tóth Sándor szöllőskei gazdatiszt szintén 10 koronát adott az egyháznak. — Darvas Margit úrleány egy kézi festésű selyem úrasztali terítőt; Apacs Jánosné ladamóci születésű, zempléni lakónő csinos szövésű, házi készítésű úrasztali terítőt adott 20 kor. értékben.

7. Szöllőskén Andreánszky Olga úrhölgy a máramarosszigeti felsőbb leányiskola tanárnője 9 drb használt földabroszt ajándékozott az egyháznak azon megjegyzéssel, hogy abból a kettős

példányok a legszegényebb egyházaknak adassanak. Ezen rendelkezéshez képest 3 drb térkép a ladamóci egyháznak adatott át; Ugyancsak Ő több természetrajzi ábrát adományozott.

8. Kolbásán Dudás Mária az egyháznak 14 koronát adott.

9. Alsómihályiban Ilosvay Zsigmond főgondnok 50 koronát adott az egyház közszükségleteire.

10. Homonnán Báji Patay Józsefné úrnő Isten dicsőségére 100 koronát adott. — Gróf Andrássy Sándor úr önmagyméltósága a templom-kerítéshez 4000 téglát. — Szántó Mihály algondnok 400 drb téglát. — Idb Doby Antal nyug. sőtárnok 5 kötet könyvet, köztük egy díszművet az egyházi könyvtár részére. — Kádár Lajosné a sztrópkói fiókegyháznak egy nagyon szép kézi munkát ajándékozott úrasztali terítő gyanánt.

11. Gercselyben templom-építésre részint megajánlás, részint kivetés útján 1570 kor. gyűlt össze.

12. Lasztócon Déry Dánielné lasztóci születésű, nyiregyházai lakos az egyház szükségeinek fedezésére 500 koronás alapítványt tett; — Gergely István és neje: Bónai Erzsébet 100 koronát adományozott a templom kikeramitozására.

13. Nagy-Kázmérban Cserépi Johannától 250 kor. kegyes adományt nyert az egyház.

14. Kisazarban özv. Füzesséry Jánosné 10 koronát adott az egyháznak. Szenczy Bálint és neje Ősze Barbála a templomban a lelkészi széket barna posztóból készített aranyrojtos terítővel vonták be. Soltész Juliánna, Szenczy Gusztávné és nővére Soltész Zsuzsánna, férjezett Szenczy Lászlóné a szószéket barna posztóból készített, selyem virágokkal hímezett aranyrojtos terítővel, úgyszintén az úrasztalát is ily anyagból készített és díszítéssel ellátott terítővel vonták be. Özv. Thuróczy Istvánné egy fehér damaszt selyem virágokkal hímezett kis úrasztali terítőt adott.

15. Gálszécsen 1315 kor. 54 fil. kegyesadományt kapott az egyház. Az egyes adományozók közül kiemelendő: néhai Alexy Bertalan 1000 kor. adománya, melyet a megboldogult orgonára adományozott. ifj. Koch Gáborné egy szőnyeget adományozott az úrasztala alá. Dr. Kemény Dezső izr. vallású gálszécsi lakos, köz- és váltóügyvéd a tanítói fizetés gyarapítására 140 koronás alapítványt tett.

16. Tussán a hívek a templomépítésre 965 kor. önkéntes adományt raktak össze.

17. Miglészen Sztas Mihály 175 koronát, Sztas György 305 koronát, Varga Andrásné 53 koronát küldtek Amerikából az iskola-

építés költségeinek fedezésére. Néhai Szabó Hreha György 200 koronát hagyományozott templomra. Gróf Andrassy Gyula úr önmagyméltósága tanterem építésére 7000 téglát. Gróf Andrassy Géza úr önmagyméltósága ugyanazon célra 2000 téglát és 10 öl követ adott.

18. Hegyiben a templomépítés céljaira Thuránszky Tihamér úr az összes faanyagot adományozta.

19. Varannón az ottan építendő egyesült prot. templom céljára 300 □ öl területű belhelyet adományozott gróf Hadik Barkóczy Endre úr önmagyméltósága.

20. Szöllöskén Kassay Józsefné egy új festett szekrényt készíttetett a lelkészi könyvtár céljára.

Kérem a nagyobb adományozóknak jegyzőkönyvi köszönetet küldeni.

II. nagyobb építkezés a következő egyházakban történt:

1. Bodzásujlakon a leégett templom 8208 korona költséggel felépült.

2. Csernahón az iskolai tanterem felépítése 4000 koronába került,

3. Szöllöskén a paplakot 900 korona költséggel, nagykikindai cseréppel befedték.

4. Ezenkívül a részletes kimutatásban feltüntetett egyházakban kisebb-nagyobb javítások és építkezések fordultak elő.

III. Múlt évi június havában tartott egyetemes konventünk 18-ik számú határozata szerint az egyetemes parokhiális könyvtár céljára minden anyaegyházunk befizette a 10—10 koronát s e célra a főtiszteletű Püspök úrnak 1905. évi 1594. számú rendelete szerint egyházmegyénkből összesen 290 kor. küldetett el Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnok urnak, hogy ő viszont ezen összeget Budapestre küldje.

A lelkészi könyvtárszekrény ez év folyamán elkészült Alsó-mihályiban, Csernahón és Szöllöskén. Nagyráskán, Nagytoronnyán még mindig nincs lelkészi könyvszekrény.

IV. A múlt egyházmegyei gyűlés óta.

1. Esperesi hivatalomhoz befolyt pénzekről a következőkben számolok be:

1. 1905. évi II. félévi lelkészi congrua címén bejött	10728 K 46 f.
2. 1906. „ I. „ „ „ „ „	10616 „ 91 „
3. 1905. „ egyházmegyei segély címén --- ---	2423 „ 38 „
4. Országos özvegy-árvatári „ „ --- ---	3732 „ 33 „

5. Lelkészek állandó domesztikai segély címén	490	„ — „
6. Egyszer s mindenkori domesztikai segély	—	„ — „
a) Nagyráskának	200	„ — „
b) Bodzásujlaknak	500	„ — „
	28692 K 08	„
2. Az egyházmegyei dékán kezéhez befolyt.		
1. 1905. évi Országos közalap-járulék	1339 K 39	f.
2. Országos gyámtári járulék címén	1531	„ 91 “

Mindezen pénzek annak idején mindenkinek pontosan elküldettek.

Ezekon kívül még tavaszi egyházmegyei gyűlésünk 37. sz. határozata szerint lelkészértekezleti tagsági díj címén minden lelkész 2—2 koronát pontosan befizetett s ezen pénz az egyházmegyei dékán kezelése alatt áll.

V. Egyházmegyénk körében lefolyt ünnepélyekről emlékezve, jelentem:

1. A csernahói új iskola 1905. évi szeptember 17-én szenteltett fel, ahol is Szeghő Benő legidősebb papi tanácsbíró úr mondott felszentelő imát.

2. A nagyráskai újonnan épült ev. ref. tanítói lakot és iskolát múlt év okt. 1-én több lelkésztársam részvételével rendeltetésének ünnepélyesen átadtam; a midőn is felavató-imát és beszédet mondtam.

3. Bodzásujlakon a tűzvész által elpusztított, de újra felépített templomot múlt évi okt. hó 22-én szenteltük fel. Én az alkalommal felszentelő imát mondtam, más lelkésztársaim pedig egyéb egyházi szertartásokat teljesítettek.

Ezen előbb említett egyházi ünnepélyeken kívül jelen voltam a magyar nyelvet- és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesületnek 1905 évi december hó 16. napján Sátoraljaujhelyben tartott díszközgyűlésén, amely alkalommal is gróf Andrássy Géza úr ő nagyméltósága ezen egyesület elnöki székébe beiktattatott és boldog emlékezetű volt nagyérdemű elnöke, gróf Andrássy Tivadar úr ő nagyméltósága felett emlékbeszéd tartatott.

VI. Egyházmegyénk népmozgalmi statisztikájáról a következőkben számolok be: Összes lélekszám 16.100; született fi: 258, nő: 244, összesen 502.

Meghalt fi: 221, nő: 194, összesen 415.

Házasságot kötött tiszta pár: 86, vegyes pár: 48, összesen 134. Megegyezés volt javunkra 9, veszteségünkre 11, összesen 20.

Hiterősítést nyert fi: 147, nő: 126, összesen 273. Áttért összesen más vallású fi: 1; kikeresztelkedett 3 fi, 3 nő, összesen 6; kitért 2 fi és 5 nő, összesen 7. — Reversális volt összesen 20 esetben és pedig ebből javunkra 9, veszteségünkre 11. — A házasságkötések és születések a nagymérvű amerikai kivándorlás miatt évről-évre csökkennek, elannyira, hogy emiatt egyes egyházaknak létalapja van megingatva!

VII. Az egyházmegye körében történt hivatalnok-változások, választások s beerősítésekre következőket jelenthetem: Kántortanítókül megválasztottak: Nagyráskára: Zsoldos Ferenc, Zemplénbe: Pálur József helyébe Gyarmathy László, Miglészre: Árokszállásy János eltávozásával Pálur Miklós. Szombathy Dániel nagybárii ideiglenes tanító a kultuszminisztériumnak f. évi febr. 7-én 6618. sz. a. kelt engedélye szerint egész a jövő iskolai év végéig nyert tanítási engedélyt azon kikötéssel, hogy ezen idő alatt a tanképesítő vizsgálatot letenni s erről szóló bizonylatát a kultuszminisztériumnak is bemutatni tartozik.

Baczó Balázs segédlelkésként múlt évi szept. 13-tól kezdve a nagytoronyai egyházba rendeltem be segédlelkésznek és amennyiben Sipos Ferenc tanító állomásáról az iskolai év elején más helyre távozott, őt ezen egyházba egy évi időtartamra ideiglenesen az iskola vezetésével is megbíztam.

Főtiszteletű püspök úr múlt évi, 1210 számú s esperesi hivatalomhoz intézett leiratával Szász Tihamérnak segédlelkészi exmissióját — tekintve a rendkívüli körülményeket — f. évi július hó 1-ig meghosszabbította, őt ezen alapon csernahói segédlelkészi állomásán meghagytam s egyszersmint a kis- és nagybárii lelkész nélkül való egyházak adminisztrációjával is megbíztam.

A nagytoronyai lelkészi állomásra a pályázat most másodszor; a kisbárii lelkészi állomásra pedig most harmadszor hirdettetett ki. Nagytoronyára az első pályázat közzététele után Radácsi István tiszánánai segédlelkész, Kisbáriba pedig Vajthó Lajos poroszlói segédlelkész választottak meg. Mindketten azonban, főképp a rosszkarban levő papi lak miatt, mondtak le állomásukról. A nagytoronyai lelkészi állomásra már megismételt pályázat útján akadt pályázó. A kisbárii egyházba azonban még nincs pályázó.

Állásaikról lemondottak: Illés János tusai tanító, Péter Mihály gálszécsi lelkésznek ellene emelt panasza folytán. Ugyancsak lemondott állásáról Ruczik János m.-izsépi tanító.

Borbély Sándor Csernahóra egy próba évre ideiglenesen választván meg tanítónak. Miután azonban jövőre való működése

nem igen biztató, e miatt szept. 1-én már mással akarja betölteni a tanítói állomást.

Ez ügyre vonatkozó iratokat egyébként a nagytiszteletű egyházmegye bölcs itéle alá terjesztem.

VIII. A m. kir. vallás- és közokt. minisztériumnak 1905. évi ápril. hó 7-én kelt és 21.146 sz. alatti rendeletével Varga József kisazari tanító 1905. évtől kezdve egymásután következő 4 évre 200 korona korpótléket nyert.

Ugyanezen tanító, ugyanezen minisztériumnak 1905. évi ápril. hó 9-én 21.139 sz. alatt kelt rendeletével fizetésének 800 kor.-ig való kiegészítésére 1904. szept. 1-től kezdődőleg 734 kor. államsegélyt nyert.

Korpa László, volt nagybázii tanító 1905. jun. 4-én kelt és 43.609 sz. alatti rendelettel fizetésének 800 kor.-ig való kiegészítésére 1904. ápr. 1-től dec. 31-ig 48 kor. államsegélyt.

A gálszécsi ev. ref. tanítónak 800 kor.-ig való kiegészítésére pedig 1905. év nov. 17-én s 90.645 sz. alatt kelt rendelettel 372 kor. évi államsegélyt engedélyeztetett.

Nyitrai Lajos tussai lelkésznek fizetése 1600 kor.-ig való kiegészítésére a kultuszminisztérium évi 779 kor. 10 fill. kongruát utalt ki.

IX. Megemlítve a múlt egyházmegyei gyűlés óta általam végzett nevezetesebb ügyeket, jelentem, hogy legközelebbi őszi egyházmegyei gyűlésünk 32. jkönyvi határozata szerint a hegyii templom építési tervét és költségvetését; ugyanezen gyűlés 52. számú határozata szerint a miglészi iskola tervét és költségvetését megerősítettem. Mindkét terv és költségvetés úgy az államépítészeti hivatal, miként a főszalgabirói hivatal által is jóváhagyott.

Ugyanazon közgyűlés 7. számú határozata szerint az iskolai felszerelések s egyéb iskolai hiányok beszerzése, illetőleg megszüntetésére az iskolafenntartó egyházakat felhívtam. A 46. számú jkönyvi határozat szerint pedig szintén esperesi körlevélben felhívtam az egyes egyházakat, hogy a felsőbb hatóságok jegyzőkönyveit s egyéb egyházi nyomtatványokat köttessék be s a lelkészi könyvtárban évsorrendben helyezték el. Ezen utóbb említett ügyekről egyébként külön, részletes előterjesztést is teszek.

Azonkívül sok más, az egyházmegyei közgyűlés által esperesi hatáskörömbe utalt és időközileg előfordult ügyeket intéztem el. És pedig a múlt egyházmegyei gyűlés óta esperesi ígatóm bizonyossága szerint: 741 ügydarabot. S postakönyvem tanúsága szerint elküldöztem 1816 közönséges levelet és 60 drb ajánlott levelet s csomagot.

Ezek után jelentésemnek tudomásúlvételét s intézkedéseimnek jóváhagyását kérve, magamat a ntű egyházmegyének további kegyes jóindulatába ajánlva, vagyok a Nagytiszteletű Egyházmegyének

alázatos szolgálja

HUTKA JÓZSEF

esperes.

4. Az esperesi jelentés azon részét, mely b. e. Bernáth Elemér egyházmegyei gondnokunk haláláról emlékezik meg:

Egyházmegyei közgyűlésünk minden egyes tagja a legnagyobb meghatottságok és sűrű könyhullatások között hallgatván: egyhangúlag kimondatik, hogy e kiváló férfiúnak elévülhetlen érdemei jegyzőkönyvünk lapjain gyászkeretben jegyeztessék fel, s gyászoló családjához részvét-irat intéztessék. Egy egész élet teljes erejét szentelte Bernáth Elemér anyaszentegyházunk javára és felvirágoztatására; úgyis, mint egyházmegyénknek 6 éven át tanácsbírája, úgyis, mint 25 éven keresztül nagyérdemű gondnoka, úgyis, mint vezéralakja a tiszáninneri egyházkerületnek, az egyetemes konventnek és az országos zsinatoknak.

A tiszáninneri egyházkerületen, az egyetemes konventen, az országos zsinatokon nem egy ízben mint főgondnok-helyettes szerepelt. Mindenütt a kötelességteljesítésnek, az áldozatkészségnek, a protestantismus eszméiért való önzetlen lelkeségnek példányképe és az igazságnak fáradhatlan bajnoka vala. Tettei fényes betűkkel lesznek beírva anyaszentegyházunk legújabb történetének lapjain, de különösen a mi f.-zempléni egyházmegyénk emlékezetében; neve, emléke élni fog, míg a földön az igaznak, az erénynek becse lesz. Legyen is neve, szelleme köztünk mindvégig élő, ható, jócselekedetekre buzdító. Sokat fáradt testének adjon az Úr nyugalmat a sírban, lelke pedig ott fent az Egekben nyerje el megérdemlett jutalmát.

5. Esperes jelenti, hogy — előzetes megállapodás szerint — az egyházmegyei közgyűlés b. e. Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok emlékéét gyászünnepélllyel is megakarván tisztelni: az emlékbeszéd megtartására Péter Mihály papi főjegyző kéretett fel, kit is felszólít az emlékbeszéd megtartására, amely megtörténvén:

egyházmegyei közgyűlés kimondja, hogy e nagy halottunk felett úgy a Magyarsason 1905. nov. 14-én elhangzott imák és beszédek, tehát Hutka József esperesnek a templomban mondott imádsága és Péter Mihály papi főjegyzőnek halotti beszéde, valamint a magyarsasi temetőben levő családi sírbolt előtt Kozma Antal papi tanácsbírónak és magyarsasi lelkésznek imája és Fejes István sátoraljaújhelyi lelkésznek, tb. esperesnek búcsúbeszéde, nemkülönben a mai napon Péter Mihály papi főjegyzőnek a közgyűlésen felolvasott emlékbeszéde egész terjedelmökben jegyzőkönyvben megörökítettnek gyászkeretben, amint alább következnek:

Hutka József f.-zempléni esperes imája Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok koporsójánál, Magyarsason, 1905. év nov. 14-én.

Életnek és halálnak Ura! Szerető jó atyánk! Hozzád emelkedik lelkünk, életünk minden változásai között! Tehozzád imádkozunk akkor, ha jól megyen dolgunk, ha öröm és vígasság lakozik szívünkben, tehozzád imádkozunk akkor, ha bánat és szomorúság tölti el kebleinket s ha gyászruhába öltözve kell megjelenünk előtted! Tehozzád imádkozunk akkor is, ha az élet legnagyobb változását, a halált látjuk szemeink előtt; mert hitünk világánál annak sötét homályán keresztül is látjuk az örök hazába vezető utat!

Tehozzád imádkozunk, óh mennyei édes Atyánk! e gyászkoporsónál is, mert hitünk szemei mindenütt ott látnak tégedet, a mi életünk folyásánál! Tudjuk és hisszük, hogy e

földi létele te hozál ki minket a semmiség öléből és formáltál a te képedre s hasonlatosságodra s gyenge gyermekkorunkban, mint szerető édes atya, mintegy kezünknel fogva vezettél minket s kifejlesztetted lelkünk s testünk erőit s beoltottad lelkünkbe ama nemesebb vágyakozást, hogy a föld porából kiemelkedve, magasabb lelki célokért küzdjünk és munkálkodjunk! Úgy vagyon Atyánk, a mi lelkünk mondja, a mi hitünk súgja, hogy mi messze felette állunk minden élő valóságok felett s hogy mi neked öröklött gyermekeid vagyunk; ezért e földi léten kívül szüntelenül kell munkálkodnunk a te országod, az erény, az erkölcs, az igazság, a szép, a jó, nemes és a tökéletesség országa megvalósításán!

Nekünk mindig fülünkbe cseng, a te egyetlen egy szülött fiadnak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak eme intő szózata: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes! (Máté 5. 48.)

Áldott légy jó Atyánk! eme lelkünkbe oltott hitért és szent vágyakozásért, amely világító és vezérlő csillaga a mi életünknek!

De hogy e hitben megerősödjünk s e szent vágyakozásunkat elérhessük; azt csak a te általad rendelt módok és eszközök által teheszük!

Áldott légy azért jó Atyánk! azon áldásodért, hogy országod terjesztésére időről-időre módokról és eszközökről gondoskodik!

Áldott légy, hogy időről-időre állítasz férfiakat s megáldod őket a talentumok nagyobb mértékével, hogy legyenek világító szövétnekek a te országod keresésében; az egyház, haza és társadalom körében! Hogy legyenek vezérek, akik mint hajdan Mózes a bujdokló Izráelt, a pusztaság sivatagain keresztül messze látó szemekkel, erős kézzel s megingathatlan hittel vezessék a kitérőt cél, az ígéret földje felé! Akik miképen hajdan a sötét éjszakában lángoló tűzszlop, messze világoljanak értelmök fényével s mutassák az utat, amelyre lépve haladnunk kell; s mutassák, miképen kell önzetlenül és fáradhatlanul, — miként a gyertyaláng — önmagunkat emésztve, élni és munkálkodni a közjóért és az emberiség boldogításáért!

Ilyen kiváló talentumokkal megáldott és tündöklő ére-
nyekkel ékeskedő választott férfiad volt, e gyászkoporsóban
nyugvó embertársunk is; vezére volt ő a mi anyaszentegy-
házunknak, közelebről a mi felső-zempléni ev. ref. egyház-
megyénknek; a társadalomnak és hazánknak pedig hű fia,
aki 60 évre terjedő életének javarészét — óh nagy Isten! —
a te kegyelmed folytán, a te szent céljaid véghezvitelére,
országodnak már itt e földön elterjesztésére gyümölcsöztette
s a közboldogság oltárára adta oda jó illatú áldozatúl!

Anyaszentegyházunknak, — óh jó Atyánk! a te kegyel-
medből, 31 éven át volt hű és fáradhatlan munkása; —
polgári társaságunknak és szeretett hazánknak pedig kora
ifjúságától volt részrehajlatlan és az igazságot szeretettel
osztó bírása! És a köztügy iránt ezen általad lelkébe oltott
buzgóság még akkor sem hamvadt el, midőn a fájdalom
tövisével borítád el halandó testét és keserűség árjával
vetted körül az ő lelkét!

Magas állásaival járó kötelességeinek hű teljesítése mellett
családja körében is szerető férj és gondos családapa volt!
És hogy életének utain mindig hűséggel járt, azt a te jósa-
godnak köszönhette — óh Úram! — mert te ajándékoztad
meg őt azon fényes lelki tulajdonokkal, melyekkel sáfárkodva
hallotta a te biztató szózatodat: „Légy hív mindhalálig és
neked adom az életnek koronáját!“ (Jel. 2. 10.)

És most már, miután neki is el kellett menni a minden
élők útján, hisszük Uram, hogy elmondhatja a te szent színed
előtt a nagy apostollal: „Ama nemes harcot megharcoltam,
futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, eltétetett énnékem
az igazságnak koronája!“ (2. Tim. 4. 7. 8.)

Míg tehát egyfelől szívünkben bánatos érzelmekkel és
könyvelt szemekkel állunk e gyászravatal előtt, amelyben
nyugvó és mindnyájunk által szeretett és tisztelt férfiút, a te
örök és megmásíthatlan végzésed szerint el kellett veszítenünk,
addig másfelől szent nevedet áldva az ő példás életéért, meg-
vigasztalódva mondjuk: „Legyen meg a te szent akaratod!“
Mert koporsóján egy jól bevégzett élet mérlegét látjuk fel-
állítva!

És e koporsó felett halljuk megzendülni óh Atyánk! a te vigasztaló szózatodat: „Jól vagyon jó és hív szolgám, kevesen voltál hív, többre biztak ezután, menj be a te Uradnak örömébe!“ (Máté 25. 14. 30.)

És halljuk továbbá vigasztalásodat: „Nem halt meg ő, csak a por tért a porba, lelke mennybe szállt s emléke mindvégig élni fog a ti kegyeletes szívetekben s élni fog azokban a tettekben és tanácsokban, melyekkel a közjót munkálta; hogy legyen példaadótok, nemcsak előttetek, hanem késő utódaitok előtt is, miképen kell a közjőért önzetlenül munkálkodni és áldozni!“

Szerető édes Atyánk! Most már arra kérünk tégedet, adj békés örök nyugalmat elfáradt hű munkásod porló tetemeinek; lelke pedig nyerje meg ott fenn a mennyekben az örök üdvösséget jó cselekedeteinek jutalmául!

S minket pedig taníts meg a mi Atyánk, hogy a mi életünk olyan, mint a hirtelen elmúló árnyék s ezért híven munkálkodjunk addig, míg időnk és míg nappal van, mert eljő az éjszaka, melyben senki sem munkálkodhatik többé. Ámen!

Péter Mihály gálszécsi lelkész, egyház megyei papi főjegyző halotti beszéde Bernáth Elemér koporsójánál, Magyarsason, 1905. nov. 14.

Alapige: *Dániel 12: 3.*

Résztevő halotti gyülekezet! Láttatok-e már vihart, amint keresztülzúg az erdő felett és tövestül kitépi, vagy derékban kettétöri az egyik legnagyobb fát? Hallottátok-e, hogy a zaj, mely az ily fák összeroppanását kíséri: betölti az egész vidéket; a tér, az üres hely, mely körülök támad, rendkívül nagy. Láttatok-e a pusztulást, melyet okoztak, hány virágot, cserjét, fiatal fát, melyek messzeterjedő ágazataik alatt éltek, virágoztak — sebeztek meg, zúztak össze?

Ilyen jelek szokták kíséreni sz. h. gy! a nagy emberek kidöltét. Haláluk híre kihat egy egész országra. Kidöltöttükkel

olyan hely marad pusztán, üresen, amelyet életökben betöltöttek, elfoglaltak és ezer és ezer szív, mely oltalmuk alatt élt, örült az életnek, halálukkal egyszerre megsebezve, lesújtva lesz.

Ez a hasonlat, sz. gy! nem véletlenül jutott eszembe; hiszen Bernáth Elemért temetjük. Bernáth Elemért, a debreceni kir. ítélőtábla elnökét, f.-zepléni egyházmegyénknek 25 éven keresztül nagyérdemű gondnokát, előbb 6 éven át tanácsbíráját, tiszánineni egyházkerületünknek s abban a sáros-pataki főiskolának évtizedeken át kormányzó tagját; egyetemes konventünknek és országos zsinatunknak szintén évtizedeken át kiváló tagját: tehát országos és egyházi állások birtokosát, nem is szólva arról, hogy egy messzeterjedő derék magyar család sarját . . . Csak természetes azért, sz. h. gy! hogy egy ilyen nagy ember halálhíre gyors szárnyakon repülte be a haza tereit s abban ev. ref. egyházunk széles mezejét és ki tudná megmondani, hogy rajtunk, koporsóját körülállókon, résztvevő gyülekezeten kívül hány ezerre és ezerre megy azoknak a száma, akiket e férfiú halálhíre megrendített, akiknek szívéen sebet ütött, akik velünk együtt így kiáltanak fel ma: „leesett, óh leesett a mi fejünknek koronája.“

Sz. h. gy! Minden koporsó mellett és e mellett különösen a veszteség ecsetelése és a vigasztalás a célunk. Ezt fogjuk tenni a felvett szent igék nyomán.

1. „A bölcsék fénylenek, mint az égnek a fényessége“, azt mondja az alapige első része. E koporsóban nyugvó Bernáth Elemér is három körben futott meg fényes pályát, a családban, a bírói és egyházi téren. Fényes volt e pályafutás elsőben is abban a szűk körben, amit családi életnek nevezünk. Mi teszi a férfiú életét ékessé a családban? A bölcsesség, sz. h. gy!

S mi itt a bölcsesség? A gondosság, az önfeláldozó szeretet a gyermekekkel szemben, az odaadó hűség a hitves iránt, a ragaszkodás a testvérhez, a család többi tagjaihoz, a rokonokhoz. Nem a név, sz. h. gy! de ezek az ősi, tiszta erkölcsök azok, melyek az életet fényessé, ékessé teszik, mint azzá tették ez erények a Bernáth Elemér életét, aki a családban mint jó hitves, apa, testvér, rokon, szerető szíve melegét,

fényét árasztotta szét és ezért aztán azok, akiket magáénak mondhatott, vizsontszeretettel ölelték körül. Ez volt az ő ékessége, ez volt az ő csillogása.

De fényes volt e pálya a bírói széken is. Nem az állás magassága az, sz. h. gy. ami egy bíróra fényt vet, de a bölcsesség. S mi a bölcsesség a bírói pályán? A munka, a lankadatlan szorgalom, az éleslátás az ítéletben, az igazság részrehajlatlan kimondása, de szeretet az igazságban, az a szeretet, mely nem azt mondja, érvényesüljön a jog, ha a világ elveszne is, de az, mely mérlegel, fontol; ezek az erények fonják körül a bírót az elismerés és tisztelet fénylő koszorújával, a jogkeresők és a jogszolgáltató bírótársak előtt, ezek viszik fel a férfiút a bírói pálya rangfokozatán a legmagasabb polcig, mint körülvették az elhunytat, mint felemelték őt arra a fokra, ahonnan ő most lezuhant a megsemmisülésbe és ahol mi így kiáltunk fel: „leesett a mi fejünknek koronája.“

De fényes volt ez a pálya különösen egyházi téren. Mi teszi fénylővé a férfiú futását az egyházban, sz. h. gy! Nem az egyház testéhez való külső hozzátartozás, de a bölcsesség. Mi a bölcsesség az egyházban? A hithűség, a vallásosság, ahogy az írás mondja: „minden bölcsesség kezdete az Úrnak félelme“; aztán az, amikor jótettekkel mutatjuk meg, hogy a hit valódi bennünk. Ha a mi ev. ref. egyházunkban különösen nem más, de a közbizalom emeli fel a férfiakat a tisztviselői állásokba: kérdem én, mekkora mértékével e vallásosságnak bírhatott az, akire a mi f.-zempléni egyházmegyénk annyi ideig viselt gondnoki tiszte és annyi más állás árasztotta fényét, díszét.

De minek kérdem én ezt? Rátok hivatkozom, egyházmegyénk lelkészei, tanítói, gondnokai, kicsinyei, nagyjai, rátok, akik évtizedeken keresztül szemlélői voltatok az ő hitének, az ő munkásságának, ti mondjátok meg, ugy-e bár nem másért, hanem azért volt ő első közöttünk, mert első volt az erényekben; első a hit nyilvánításában az Úr házában, első a munkában, a fáradhatlanságban, akár a tanácskozás asztalainál, akár másutt kellett annak megnyilatkozni; első a hűségben, a szeretetben, a türelemben, első az áldozatkészségben,

tehát mindenütt a példaadásban; első nemcsak magáért az egyházért, amelyet önmagáért is rajongásig szeretett, de első azért a szerepért is, amelyet ez az egyház végzett a múltban s jelen és jövő hivatásáért, mert ő jól tudta, hogy ez az egyház ezer ponton és ezer szállal van összekötve az édes hazával, tehát tudta, hogy mikor ezért fárad, ezért munkál, annak az édes hazának is szolgál. Ime most e sok erény fáklyája kialudt, elhamvadt. Ezért állunk mi itt, szívünkben sötétséggel, kétséggel és ezért kiáltunk így fel: leesett a mi fejünk koronája.

2. Bernáth Elemért temetjük, az ő elhunytja felett könyeznek a hitves, a gyermekek, a testvér, a rokonok, Zemplénvármegye, a hazafiak sokasága, az egyház. De, sz. h. gy! mi Bernáth Elemérben csak azt temetjük el, ami benne földi, mulandó volt. De ami túl van a földi lét korlátain, a Bernáth Elemér lelkét, szellemét, azt nem temethetjük el, mert hiszen már az ó-szövetségből felvett alapige második része azt mondja: „a bölcsek, miután sokakat az igazságra vezérlettek, mint a csillagok örökkön és örökké fénylenek.“

Igen, sz. h. gy! Az Isten kiválasztott embereinek épen abban rejlik elmúlhatlanságuk, hogy miután életök fényes volt a földön, ez a fényességök haláluk után sem szakad meg. Mint az üstökös, mely végigszalad az égboltozaton nagy világgossággal, de útja azután is, mikor eltűnt, fénylő lesz, — ilyen a nagy emberek halála után támadt fény, a nagyoké, akik sokakat az igazságra vezérlettek. Igen! Jó szellemök, lelkök fénye ott marad azon égboltozat felett, mely alatt munkálkodtak, amíg éltek és nekünk, akik itt maradtunk, mutatják az utat, amelyen mennünk kell, ha azt akarjuk, hogy örökre el ne vesszünk. E koporsóban nyugvó Bernáth Elemér lelke is megmarad a család, a vármegye, a haza, az egyház felett világitó csillag gyanánt. És hogyha útmutatásra lesz szükségünk a háborgó vizeken, amelyen az egyesek, az egyház, a haza hajója sokszor keresztülmegy, hiűsége, szeretetet, munkát, kitartást tanulni, emlékezetünk szárnyain eljövünk majd e kisdud községbe, amoda, a családi sírbolthoz, ahol ő nyugodni fog, vagy magunk elé idézzük az ő lelkét és az megtanít minket mindenekre.

Ime, sz. h. gy! A nagyok halálából nemcsak bánat, fájdalom támad, de reménység és vigasztalás is. Ezzel a vigasztalással bocsássuk el őt magunktól, hitvese, gyermekei, testvére, rokonai, vármegyéje, aki őt szülte s most földed testének nyugtot ad, bírótársai, az igazság szolgáját, alárendeltjei a humánus főnököt, egyházmegyéje a nagynevű gondnokot, igen mind azzal a hittel, hogy nem halt ő meg, csak aluszik, mert nem halhat meg az, aki milliókra költi lelke kincseit.

Mi, sz. h. gy., emberi ítélettel ítélünk, de hisszük, hogy aki az apostollal együtt a pályát megfutotta, a hitet megtartotta, a harcot megharcolta, annak biztonnal az Úr is így szól: jól van, jó és hív szolgám, kevesen voltál hív, többre bíztak ezután. Kívánjunk fáradt testének nyugalmat, lelkének üdvösséget az egekben. Amen.

Kozma Antal magyarsasi lelkész, e.-megyei tanácsbíró imája Bernáth Elemér korporsójánál a temetőben. Magyarsason, 1905. nov. 14.

Végtelen bölcsességű szent és igaz Isten! Megtörve a mély fájdalom súlyától, állunk e nyitott sírbolt előtt, hogy a te bölcs végzésed szerint örök nyugalomra helyezzük, egy nagy, egy bölcs, és egy igaz embernek, Bernáth Elemérnek meghidegült tetemeit.

Nagy dolgokra hívtad őt, jó Istenünk, felruháztad a bölcsesség ruházatával, hogy előljárjon mindenkiben. Hogy a polgári társadalomnak lelke legyen; hogy az igazságszolgáltatás terén, a te legbölcsőbb akaratodnak legyen végrehajtója.

Oda állítottad az igazság asztalának élére, hogy szigorúan sújtsa a gonoszt és védelmezze az ártatlant, akit az emberi gonoszság üldözöbe vett. Felruháztad őt, az igaz vallásosság, a protestáns hitűség ruházatába is, s a vallásos kegyesség lelkét löveltetted belé; hogy e téren is előljárjon, — s terjessze az emberiség javára és boldogságára, a te országodat.

Elsővé tetted az elsők között, hogy a lángoló hit szavát

szólja a gyöngéknek. Erősítse azokat, akik a te benned vetett hitben és bizalomban ingadoznak.

Igen, te akartad, jó istenünk, hogy ő legyen a magyar protestáns egyháznak vezére, lelke; aki ennek igazaiért, — a te országod terjedéseért, fáradságot nem ismerve küzdjön.

S íme most, midőn egy dicsőséggel megfutott pálya után, mindeneket elvégzett; magadhoz szólítád őt, a te általad elkészített dicsőségbe, az egek boldogságába.

Innen, a mi községünkből indult el az élet nagy útjára; íme most ismét idetért, hogy a jó atya és szerető anya porrszeivel, e közös sírban békén pihenjen.

A te nevedben helyezzük el az örökös hajlékban kedves halottunknak porrszeit. Óh, mi jó Istenünk! Tedd álmát édessé. A halhatatlan lélek pedig jusson be az egek boldogságába.

Itt maradt kedveseit, a gyászoló nőt, a szerető gyermekeket, az egyedül maradt jó testvért, vigasztald meg az égi viszontlátás boldog reménységével.

Minket se hagyj, jó Atyánk vigasz nélkül. Hiszen ez elföldelt sírboltajtó egész világunkat zárja el örökre. Igen, egész világunkat! Mert ő egymaga több volt nekünk a világ minden öröménél.

Ha elvetted őt, jó Istenünk, ne hagyj el nagy árvaságunkban, hanem az ő helyére, te magad állíts más nagyot és bölcsét, aki az ő örökében hű sáfár legyen.

Ezeket kérjük buzgó imánkban, hallgass meg minket, s hallgasd meg a te néped könyörgését.

Jó istenünk, édes Atyánk! A te szent nevedben zárjuk be e sírboltot. Legyen e hajlék lágyan pihentető nyugvó hely az elköltözött kedves halottnak. Ámen.

Fejes István s.-a.-ujhelyi lelkész, tb. Esperes búcsúbeszéde Bernátk Elemér koporsójánál a temetőben. Magyarsáson, 1905. nov. 14.

Az utolsó köny a megnyílt sírboltnál legyen a családé. Legyen a gyászoló családban mindenekfelett a tiéd, te egyedül maradt hűséges neje, lelki társa, e koporsóban

nyugvó szerető szívű, nemeslelkű férjnek. Az utolsó szót azonban, a búcsúzásnak végszavát, engedjék át nekem, a barátoknak, aki a sírba távozóval, az ő második családjában, az egyházban, hosszú évek során össze voltam forrva lélekben, mert összeforrasztottak bennünket ifjúságunktól fogva a legmagasztosabb célok küzdelmei.

Gondolatomba száll, hogy amidőn legjobb barátja koporsójánál Jézus is látta volna, hogy Mária és Mártha és mindazok, akik velük voltak, sírnának, lelkében mélyen megindulva ő is könnyet onta, mert a közönség ítélete szerint igen szerette őt; ah! hát én is, amidőn láttam könnyhullatását a bánatos családnak; amidőn hallottam csendes zokogását a kesergő özvegynek és velük együtt mindnyájotoknak, ah! hát akkor én is ott állottam a zokogók soraiban titkon hulló könnyeim-mel, mert tudjátok rólam is mindnyájan, hogy mily igen szerettem e sírba térő batátomat.

De most már ez utolsó határponton, amidőn a sírbolt köve mindjárt elborítja őt, letörlöm én is könnyeimet és miként a Jézus azt mondta a körülállóknak: vegyétek el a követ! és oldozzátok meg őt! úgy én is, az égre emelve szemeimet, azt mondom nektek: oda tekintsetek! Itt vegyétek el a követ és bocsássátok el őt!

Oldozzátok fel őt a halálnak kötelékeiből, hadd lássuk megelevenedve és feltámadva az Isten lelkével örökkévaló célokért harcolt férfiúnak megdicsőült alakját! Nemes barátom! én nem halálodat, hanem életedet hirdetem utolsó búcsúszavaimban, mert te, aki az élet minden viszonyában, családotban, egyházadban, a közélet terén, áldástterjesztőleg igyekeztél betölteni emberi tisztet, méltóvá teszed magadat itt e földön a jók és igazak emékezetére és ott fenn az égben az örökélet hervadhatatlan koszorújára. Az, hogy a közügyek oltárainál, a nemes eszmék küzdelmeiben mindenütt ott tündököltek hitbuzgó lelkednek fényes sugárai, fénnel vontá be nevedet a sírban is, a túlvilágban is. Az, hogy egyházmegyénk kis körének határain túl ott látott téged a tisztánin-neni egyházkerület magasra szárnyaló lelkeddel elnöki székében is; ott egyetemes egyházunk konventje és zsinata az

elsők soraiban, tisztelettel és becsüléssel körülvéve, maradandó emléket biztosít neked az elmúló dolgok felett és itt, hol földi küzdelmeidnek határa véget ért, nemes tetteid emlékezetét szívünkbe zárva, áldó imádsággal nézünk utánad oda fel, ahol hitünk lát már téged az Isten dicsőségének jobbján!

Isten veled! utánad omló könnyeink áldanak tégedet. Az örökélet hitében megáldom én is sirbatérő hamvaitat az atyának, a fiúnak és a szentlélek istennek nevébe Ámen.

BERNÁTH ELEMÉR

EGYHÁZMEGYEI GONDOK EMLÉKEZETE.

Irta s a f.-zempléni ev. ref. e.-megye 1906. ápr. 10-én tartott közgyűlésén elmondotta *Péter Mihály* gálszécsi lelkész, egyházmegyei papi főjegyző.

*Nagytisztelätü Egyházmegyei Közgyűlés! Mélyen tisztelt
Közönség!*

A Lukács evangélioma egy fenséges jelenetet örökített meg. Harmadnap múlva Jézus halála után két tanítvány ment Jeruzsálemből Emmausba és beszélgettek egymás között azokról, amelyek estek a Názáreti Jézuson, ki próféta vala, cselekedetekben és beszédekben hatalmas Isten előtt és az egész község előtt. És amint szomorú szívvel beszélgetnek a Jézus haláláról, im hozzájuk csatlakozik egy férfiú, aki őket vígasztalta, elkísérte Emmausig és szavai, beszédei oly jól estek szomorú lelkőknek, hogy kérték őt: „Maradjon velök, mert immár beesteledett.

Ki volt ő: nem tudták, csak akkor ismertek rá: midőn ismét együtt voltak Jeruzsálemben mindnyájan és Jézus megállott közöttük mondván: „Békesség nektek.“

Ez a megható jelenet villant meg elmémben ez ünnepléses órában, ünneplő Gyülekezet! Meghalt a mi mesterünk is, haló poraiban is szeretve tisztelt egyházmegyei gond-

nokunk, és most, mikor tovább vagyunk menendők életpályánk ez Emmausba vezető útján: lehetetlen, hogy volna közöttünk csak egy is, akinek lelkét ne a fájó részvét, ne a tőle való elszakadás szomorú gondolatai foglalják el. — De amint a megkezdett úton tusakodunk s elménkben háborgunk, nem veszitek-e észre, hogy egy útitárs szegődik hozzánk, akinek szavai olyan édesek, oly biztatók, aki elkísér bennünket Emmausunkba, megáll közöttünk, mikor mindnyájan együtt vagyunk és azt mondja nekünk: „Békesség nektek.“

Ez a kísérő, ünneplő Gyülekezet, a Bernáth Elemér lelke, szelleme. — Mert a közhaszonért élt, nagy férfiak emlékezete kettős érzelemmel tölti el a hátramaradottak lelkét; az egyik a mérhetetlen veszteség fájdalmas érzete halálok felett, de amelynek nyomában jár ama másik, a nagy tetteikre való emlékezés nevelő, buzdító, bátorító hatása épenúgy, mint mikor az égboltozat egyik felén még ott borong a sötét felhő, de a lenyugvó nap visszaverődő fénysugarai azon szövik meg a szívárványt.

Igen, Bernáth Elemért elvesztettük. Nem látjuk őt többé ezen a helyen, ahol ült 1874-től 1880-ig mint egyházmegyei tanácsbíró, 1880-tól 25 éven keresztül mint egyházmegyei gondnok. Nem látjuk többé az ő szép, sugár, férfias alakját, nem a magas homlokot, a szelíd, okos szemeket, amelyekben ott ragyogott a genius sugara, nem halljuk ajkáról a szót, a kishitűségek közt a lelkesítőt, a tanácskozásokban a bölcsét, a jó útra vezetőt. És ez minket lever, megszorít. De épen ebben rejlik a vigasztalás is reánk nézve, ünneplő Gyülekezet, mert aki oly pályát futott meg mint ő, annak emléke soha ki nem vész. Emlékezzünk!

Bernátfalvi Bernáth Elemér született 1845. január 13-án Magyar-Jesztreben (most Magyarasar), Zemplén megyében, bernátfalvi Bernáth László és pongyoloki Róth Rozália szüléktől. A szüléknek nemcsak arcát, de rendszerint lelkét is öröklik a gyermekek. Bernáth Elemér atyjától örökölte a reális dolgok, a rend, pontosság, a takarékoság iránti érzéket. Édes anyjától a nemes idealismust és lelkesedést. E nagyműveltségű, nemes és magasztos gondolkozású nő lelkét kapta

örökségbe B. E. a közélet nagy útjaira útravalóul. Azon családnak volt tehát egyik sarja, amelynek története minden ponton össze van forrva egyházunk múltjával, amely család annyi jeles férfiút számlálhatott sorában, kiválókat egyházi és hazai téren. Szülői nagy gondot fordítottak neveltetésére. Elemi iskoláit a szülői háznál végezte. Ugyanítt tanulta magánúton a gymnasium 4 alsó osztályát, a magánvizsgákat a sárospataki főiskolában tévén le. Az V. és VI. gymn. osztályt Sárospatakon, a VII. és VIII-ikat Eperjesen végezte; itt tette le ez érettségi vizsgálatot is. Mint tanuló, kivált társai közül szorgalma, tehetsége szelíd, feddhetetlen erkölcse által. Letevén az érettségi vizsgálatot, a középosztály legtöbb fiának példájaképen ő is a jogi pályára lépett, de nem a kor szokása szerint pusztán, hanem a jogi pálya iránt érzett vonzódásból, benső ösztönből.

Alapvető jogi ismereteit az eperjesi főiskolában és a budapesti egyetemen nyerte, e helyeken vetette meg alapját későbbi nagy tudásának, mely őt a bírói pálya egyik legmagasabb polcára emelte. Mint 20 éves ifjú lépett ki az iskola falai közül és 1865-ben a budapesti ítélőtáblához joggyakornoknak neveztetett ki, gyakornoki éveit komolyan készülvén a köz- és váltóügyvédi vizsgára, melyet sikerrel le is tett.

Az alkotmányos élet helyreállításával 1867-ben Zemplén vármegye aljegyzőjévé választotta. De ezen állásában csak egy évig maradt, mert már 1868-ban ismét a bírói pálya felé fordult s azon évben törvényszéki jegyző, két év múlva pedig 1870-ben törvényszéki ülnök lett. — 1872-ben pedig — a kir. bíróságok szervezésekor, — január 1-én a saujhelyi kir. törvényszékhez elnöknek neveztetett ki, már előzőleg eleget tévén honvédelmi kötelezettségének. — 1873-ban megnősült, nőül vette a nagynevű Dókus-család egyik sarját, csabacsúdi Dókus József leányát, Margitot. Ezen időszakban élénk részt vett Sátoraljauhely és Zemplén megye társadalmi életében, sőt mint Zemplén vármegyei aljegyző, a baloldali pártnak jegyzője is vala.

Megáldotta tehát az ég egy szerető nővel, volt puha, meleg fészke, volt hivatala, a legszebbek egyike, a független

birói állás. Gyönyörű munkatér a hivatásán csüngő, a szorgalmas és tehetséges férfiú előtt, mint amilyen Bernáth Elemér volt. De a nagyoknak az a sorsuk, ünneplő Gyülekezet, hogy lelköket milliók között osszák szét. Örök szerencséje a mi felső-zempléni egyházmegyénknek, hogy észrevette az emelkedett gondolkozású férfiú lelkének indulatait, nemes mozdulásait az ev. református egyház szent ügyei iránt, hogy észrevette, miszerint ez ifjú lelkében ott ég az egyház iránti szerelem vesztatize s az ég e becses adományát a maga részére igyekezett kamatoztatni, az ifjú Bernáth Elemért a maga számára megnyerni igyekezett. Az 1874. év az, amidőn felső-zempléni egyházmegyénkkel frigyre lépett, midőn az 1874. évi őszi közgyűlésen a világi tanácsbírói állásra választotta meg, a rá következő évben pedig a felső-zempléni egyházmegyei egyetemes tanító-egyesület világi elnöki székével tisztelé meg.

Mit tett e kettős minőségében Bernáth Elemér az egyház érdekeiért, mit végzett mint tanácsbíró, mit mint az alig megalakult, fiatal tanító-egyesület munkása, — s előbbi minőségében mint forgolódott az egyházkerület zöld asztalánál, mint egyházmegyénknek gyakorta megválasztott képviselője: őrzik ezeket jegyzőkönyveink! De legékesebb bizonyága ennek az, hogy 1880-ban a Payzsos János halálával megüresedett egyházmegyei segédgondnoki — mai néven egyházmegyei gondnoki állásra az egyházmegye bizalma Bernáth Elemért hívja meg. Aki a kevesen hív vala, az ime többre bízott. De közben a birói állásban is feljebb jutott egy fokkal, mert 1879-ben pótbírónak nevezték ki a budapesti kir. ítélőtáblához. Az egyházmegyei gondnoki állásba való beiktatása az azon év őszen tartott közgyűlésen történt meg. E tényt egyházkerületünk 1880-ban szeptember 26—28. napjain Sátoraljaujhelyen tartott közgyűlésében a következő szép szavakban örökíti meg.

„Elnöklő superintendens úr tudatja, hogy a néhai b. e. Payzsos János halálával megüresedett segédgondnoki hivatalra a felső-zempléni egyházmegye közbizodalma Bernáth Elemér urat választotta meg. — Egyházkerületünk a legna-

gyobb örömmel vette tudomásul egyházi és iskolai ügyeink iránt eddig is oly páratlan buzgalmat tanusító férfiúnak e díszes hivatalra lett elválasztását s a szokásos eskü letétele után a közgyűlés szívélyes üdvözlése és superintendens ür áldaskívánásai között foglalta el hivatalát.“

És a superintendens ez áldása fölhatott az Egekre!

Bernáth Elemér 1880-tól mozgató, irányító lelke lett egyházmegyénknek, egyik őrszeme a tiszáninneri egyházkerületnek. Hogy az a lélek, mely több mint 25 éven keresztül itt tündöklött közöttünk, minő volt, mennyi meleget árasztott reánk és közügyeinkre, megkíséreltem azt pár igénytelen szóval ecsetelni.

Nemes ambícióval, lelkesedéssel veszi át hivatalát, átérezve, hogy az egyházmegyei gondnoki állás nem dísz és cím csupán, de komoly elhívás. A saját képére, melyből sok van a kálvini lélek fényéből, a rend, a pontosság, a munka szeretetéből, a mély erkölcsi és igazságérzetből, az eszményekért hevülés és áldozatkészségből, — akarja átalakítani egész egyházmegyéjét. Mindjárt hivatalba lépése után változtatni kíván a közigazgatás régi, elavult, patriarchalis rendszerén, amennyiben ezt írja az akkori esperesnek:

„A mi egyházmegyénkben mindig hiány volt az, hogy az esperesi hivatal nem vezetett rendes naplót a hivatalos ügyekről, aminek következése volt aztán, hogy az egyházmegyei gyűlésen az esperes nem terjesztette elő, illetőleg nem olvasta fel félévi jelentését az egyházmegyében felmerült eseményekről s az általa és a segédgondnok által elnököleg elintézett ügyekről. Pedig az szükséges lett volna már csak azért is, hogy az egyházmegye — mint alkotmányos testület — tudomást szerezzen arról, hogy sáfárkodtak választott előljárói a közbizalomból rájuk ruházott tisztségben. De ezen évi jelentés minden más egyházmegyében szokásban is van. Feltűnik előtte a mostani tavaszi gyűlések télen való tartásának számos hátránya, s azért írja az esperesnek: „Nem első eset a mostani, hogy felakadásunk van az időközben felmerült és sürgős elintézést igénylő ügyek miatt, ezt a többi egyházmegyék már rég belátták s gyűléseiket április havában

tartják, csak mi maradtunk hátra, mert hát eleink így gyűléseztek; de ha egyszer valami gyakorlatiatlannak bizonyul, a haladás hozza magával, hogy a jobbhöz szegődjünk, azért — írja tovább — a legközelebbi gyűlésen indítványt fogok beadni ennek megváltoztatása iránt.“ Érdeklí minden kicsi és nagy dolog. Mikor az akkori esperes jó hosszú jelentést küld hozzá s ezért elnézését kéri, azt válaszolja neki: „nem hogy fáradságot okozott volna nekem ezek olvasása, sőt inkább kérem Nagytiszteletű urat, hogy jövőre minden ügyről részletesen tudósítson.“

Ime, a reformátor vágyaival eltelve kezdi meg hivatalát! Haj, de alig kezdi meg hivatalát, súlyos veszteség érte, 1881-ben elvesztette áldott nejét. A gyöngé nő, önfeláldozással ápolta egyik beteg gyermekét, itt a beteg ágy mellett magába oltá a halál csíráját s a gyermekért a saját életét kellett áldozatul dobní. Tény, Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés, hogy egy ily egyházmegyében, mint a miénk, mindig több gondal, fáradsággal, türelemmel és bölcsességgel jár az egyházi ügyek vezetése, mint a nagyobbakban, mert az ily apró, szegény, egy részben tót ajkú egyházmegyében mindig több a baj, mint a jobb módúakban, ha nagyobb terjedelműek is azok.

Az ily helyen gyakoribb lehet az ingadozás a hitben a szegény és más felekezetiüektől körülfogott hívek lelkében; érthetőbb az elkeseredés a nyomorral sújtott lelkészi és tanítói karban, gyakoribb lehet az összeütközés hívek és belső emberek között. Az ily erőttlen részecskékből álló gépezetet okosan vezetni, hogy kizökkenés ne legyen, vezetőket és tagokat lelkesíteni tudni, hittel táplálni, lelköket kálvini magasztatokra emelni, — az összeütközéseket kikerülni, az ellentéteket elsimítani, csak egy igazán bölcs és nagy elme képes, mint az övé volt, mely meg van győződve arról, hogy a mi egyházunk legkisebb tagja is — még a legerőtlenebb is — nemes emberi célok szolgálatában áll, a tiszta erkölcsiség, az Isten országa terjesztésében, és hogy ez az egyház, még ahol a legsíralmasabb állapotban él is, még ott is a haza szent ügyét szolgálja. Ez a gondolat vonul át legapróbb

tettétől a legnagyobbig, melyekre példákat felhozni ezrével tudnék, ha időmből kifutná. Ez — a kálvini hit és erkölcsstan mélységes szeretete, továbbá az egyházkormányzathoz és alkotmányhoz való édes ragaszkodás, — melyet sokszor az entusiasmus hangján dicsőít, — ez harsan fel gyakori megnyitó-beszédeim, melyekben a felmerülő kérdésekhez hozzászól, — és velök irányítani akar. A tanácskozásokban higgadt, körültekintő, — a körülményeket bölcsen mérlegelő szándék vezeti — nem a hirtelenkedés. Az igazságot hosszasan keresi, de a megismert igazságtól személyes tekintet el nem tántorítja. Éles elmével megkülönbözteti a látszatot a valóságtól, az elsőn a bölcs mosolyával keresztül siklik, a tartalom ellenben lebilincseli és meghatja.

A gyengékhez, a hűtlenekhez van egy korholó szava, de a szeretet hangján, hogy jobbitson, a nemesebbekhez egy biztató sugárt küld, hogy még előbbre törjenek. Papjait, tanítóit atyailag szereti, tanácsolja, nyájas és leereszkedő mind hozzájuk, mind a legutolsó egyháztaghoz is.

Soha nem csügged, mindig munkára hív, lelkesít s ebben maga megy előre jó példával; pedig munka van bőven e 31 év alatt, nemcsak ebben az értelemben, amiket az imént felsoroltam, de abban a tekintetben is, hogy gondnoki hivatala összeesik egyházunk megújítási korával. Gondnoksága alatt három zsinat tartatott, — a konvent folyton működik, mennyi szabály, törvényjavaslat ment keresztül ez idő alatt az egyházmegye rostáján, mennyi gondos, aggodalmas munkát igényelt ez az ő részéről csak gondnoki minőségekben is — ki tudná azokat elsorolni. Ha az eredményeket a vezéreknek is be szokták tulajdonítani, úgy azon előnyös változásban, mely egyházmegyénkben 1880-tól előállott, minden esetre neki is van — talán első helyen — érdeme. Ha 1880-tól anyaegyházaink száma eggyel nőtt, ha egyházmegyénkben a lélekszám akkor 12 ezer, ma 16 ezer, ha a mindennapi tan kötelesek száma akkor 1212, ma 1721, ha a tényleg iskolába járók száma akkor 1658, ma 1679, ha akkor 154 gyermek nem járt iskolába, ma pedig csak 42: ebben kétségtelenül — az előhaladott idő is közbejátszott, de az ő gondnoki

működése is. Ellenben ha a 36 felekezeti tanító helyett ma csak 30-at számlálunk — ez aztán igazán nem az ő hibája, mert minden szabadelvűsége mellett is, semmihez sem ragaszkodott oly igazán, mint a felekezeti oktatáshoz.

E sok, kiváló erényét meglátja az egyházkerület is, ahol nagy tudása s lángoló ügybuzgalma folytán csakhamar pótolhatatlan erőnek bizonyult Bernáth Elemér. Ha egyházkerületünknek naplói volnának: ezek elárúlnák azt, hogy azon hosszú idő alatt, míg kerületünkön az egyházmegyét képviselte: mennyi volt az a fenforgó tárgy, melyekhez ő hozzászólt, amelyeknek szövevényeibe az ő józan, logikus, boncoló elméje bevilágított, de magokból a jegyzőkönyvekből is megtudjuk, hogy alig van oly fontosabb, bonyolódottabb ügy, ahol Bernáth Elemért nélkülözni lehetett volna. 1883. őszén a sárospataki főiskola és Fráter között levő ügy megvizsgálására küldetik ki, 1885-ben, 1888-ban a Badácsy-bizottság tagja lett.

Az 1897-ben tartott egyházkerületi közgyűlés a homonnai missziói egyház egyesülési ügyében küldi ki, mely egyház ügyében különben is nagyon sokat fáradozott; 1898. tavaszán a két protestáns egyházat közösen érdeklő ügyek bizottságába választatik. 1886. tavaszán 155 szavazatot nyer a konventi pótképviselőségre, ugyanazon év őszén 210 szavazattal a pótképviselőséget meg is nyerte. 1892-ben már 227 szavazattal konventi pótképviselőnek, 1890-ben zsinati rendes tagnak választatott. 1894. őszén konventi rendes képviselő lett, azóta ezen állást az egyházkerület presbyteriumainak 3 évenként folyton meg-megújuló bizalmából mindhalálig viselte.

A konventen állandóan tagja a közigazgatási, a közjogi, a tökesegélyezési, a lelkészi és nyugdíjintézeti bizottságnak; a konventi rendes bíróságnak pót-, a rendkívüli bíróságnak rendes tagja, valamint a két protestáns felekezetet közösen érdeklő ügyek bizottságának, legutóljára a diakonissa-bizottságnak, számos esetben főgondnokhelyettes. Mindenütt kiváló a kiválók között. Mennyi emlék van itt az ő nevéhez kapcsolva, mennyit segített e körben egyházmegyénkért, — ki sorolhatná el? De ha csak annyit mondunk is, hogy ezen konventek

alkották meg az országos özv.-árvatárt, hogy ezek vitték dűlőre a kongrua ügyét, hogy ezek készítették elő a legközelebbi zsinatot, hogy itt készült az 1848: XX. törvénycikk tárgyában fogalmazott emlékirat, hogy itt emelték diadalra a parochiális könyvtárak sorsát, hogy ez érlelte meg a lelk. nyugdíjintézet kérdését, akkor elmondhatjuk bátran, hogy Bernáth Elemér mindenütt ott volt, hol a forumon egyetemes egyházunk jobb sorsra hivatása felett döntöttek, a szilárdabb alapot megvetették. Tagja volt az 1891. évi országos zsinatnak s abban az alkotmányügyi bizottságnak. — Többször felszólal, és mindig tiszta zsinat-presbyteri szellemben és magvasan, sok tudással és úgy itt, mint a konventen, azt a jellemet árúlja el, mellyel egyházmegyénket boldogította.

Ezenközben gyorsan emelkedik ama másik pályán, a bíróin is, mert már 1885-ben rendes kir. táblai bíró s egyúttal az államvizsgálati, ügyvédi és telekkönyvi vizsgálóbizottságok rendes tagja lesz, 1888-ban a királyi ítélőtábla egyik tanácsának vezetésével bíztatik meg, 1889-ben a kir. curiához rendeltetik be szolgálattételre. A királyi táblák decentralisatója alkalmával 1891-ben a kassai tábla tanácselnökévé, 1898. október 24-én pedig a debreceni királyi ítélőtábla elnökévé nevezetik ki. Ezalatt pedig 1893-ban másodszor nősült, nőül vevén Szmezsányi Márhát.

Ugyanezen év nyarán fia, — Aladár — is belekerült az egyházmegyei kormányzószékbe, — amennyiben egyházmegyei aljegyzővé választatott s az ugyanazon év őszén tartott egyházmegyei közgyűlés színe előtt az esküt le is tette.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Mélyen tisztelt Közönség! Ha méltó a munkás a maga bérére, ha a kötelesség hű betöltése és a talentumok igazi kamatoztatása elismerést érdemel és jutalmat vív ki: úgy azt Bernáth Elemér is megnyerte. Amit a fejedelmi souverenitás adhat, azt magáénak mondhatta; magáénak mondhatta a legmagasabb bírói állások egyikét; amit a nép, az egyháztagok souverainitása nyujthat: az is az övé volt; egyházmegyei gondnok, a végrehajtó- és törvényhozó-testület tagja s hogy családi öröme is teljes legyen: ott szemléli már egyik fiát is az egyházi oltárok körül.

És ezt az örömet megkoronázza az 1899-ik év, az ezen év őszen tartott egyházmegyei közgyűlés. Nem hiszem, hogy én, — ki az ő magas lelkének nyilvánulásait oly sokszor és oly közléről szemléltem és tanultam ismerni, — tévednék abban, ha kimondom, hogy talán ez az egyik legboldogabb nap az ő életében, midőn az egyházi élet terén a hozzá legközelebb állók, egyházmegyéje közönsége róttá le írta háláját azáltal, hogy megemlékezett érdemekben gazdag egyházi működéséről és annak emlékére 25 éves jubeliumot rendezett. Van-e közöttünk, aki elfelejtette volna azt az egyszerűségében is oly megható, egészen a szív belsejéig érő jelenetet, amikor az akkori esperes — b. e. Sárkány Imre, — a gyűlés megkezdése előtt kiállt az Isten házának közepére és megindultan mutatott rá, hogy ma van 25 éves fordulója a Bernáth Elemér egyházi működésének és ékesen festette, mit tett értünk, egyházmegyénkért, egyetemes egyházunkért e 25 év alatt Bernáth Elemér?

És ki ne emlékeznék arra, midőn az esperes szavainak elhangzásával az akkori főjegyző — Hutka József — állott elő és nem kevesebb ékesszólással mondotta, hogy az egyházmegye közönsége egy szerény, de szíves elméktárggyal akart nagyérdemű gondnokának kedveskedni, — az 1881/2. és 1890/91. országos zsinatokon hozott törvények antik kötésű darabjával. — És azután ki felejtette volna el azt, amit ezekre felelt megindultan, szíve mélyéből a nagy ember, amidőn visszatekintve az eltöltött időkre, így szólott a többek között: „Az önök tisztelt szónoka az egyházi és közélet terén kifejtett érdemeimről volt szíves megemlékezni. Nagyon köszönöm a jóakarátú, szíves megemlékezést, de azt kénytelen vagyok magamról elhárítani. Nincsenek érdemeim, Uraim, mert én egyedül azt a kötelességet igyekeztem teljesíteni csekély erőmhöz képest, amivel minden református ember egyházának, — mert nemzeti egyház vagyunk, — azáltal közvetve hazájának tartozik. A kötelesség teljesítése pedig nem érdem.“

Ime egy férfi, aki elégeti élete javát az egyház oltárán s azt mondja az evangyéliommal, hogy az nem érdem, de kötelesség. Ki felejtette volna el, hogy egy szem sem maradt

könyezetlenül e szavak, e felséges jelenet hatása alatt. És ki ne emlékeznék arra az őszinte öröme, melyet keltett szerte e hazában a mi gondnokunk 25 éves jubileuma, de főképen az egyházkerületben, mely a következő határozattal csatlakozott a jubiláns tisztelőihez: „Egyházkerületünk közgyűlése jól ismervén azokat az érdemeket, amelyeket Bernáth Elemér nemcsak úgy, mint a felső-zemplémi egyházmegye hivatalnoka s egyik vezére, hanem mint egyházkerületünknek is egyik oszlopmembere, bírása, nem ritkán helyettes főgondnoka s konventünk és zsinatunk egyik munkás, lelkes, egyháziasságban s alkotmányos jogainak védelmezésében szinte felülmúlhatatlan tagja évek óta szerzett és gyümölcsötetett közöttünk: elnöklő püspökünk indítványát közörmel és lelkesedéssel fogadja s Bernáth Elemérnek, egyházunk építése körül nagy hűséggel végzett munkálkodásáról a benső ember gyönyörűségével s igaz tisztelettel emlékeztén, érdemeit a legteljesebb elismeréssel igtatja jegyzőkönyvébe s Isten áldó kegyelmét kéri további közhasznú munkálkodására.“

És valóban az Isten áldó kegyelme ezután is megsegítette, hogy tovább munkálkodjék. Ugyanazzal a nem lankadó tevékenységgel forgolódik egyházunk és iskoláink oltarai körül, az egyházmegyénél, a kerületen, a konventen. A kerületen ezután gyakran helyettesíti a betegeskedő báró Vayt, nemkülönben a konventen, hol tagja a többi közt a diakonissa-bizottságnak, — sőt a zsinatelőkészítő-bizottságban az egyházalkotmányi albizottságnak is tagja. Megválasztatik az 1904. november 10. napján megnyílt országos zsinatra is, itt is tagja az egyházalkotmányi bizottságnak.

De a kór már ott volt testében s kezdte emészteni a nemes lelket. A mi körünkben hivatalos minőségben utóljára az 1903. augusztus 27-én Kisazaron tartott közgyűlésen volt jelen; még akkor nem látszott ugyan rajta a betegségnek semmi előjele; tartása könnyed, ítélete biztos, előadása élénk; — de az országos zsinatnak már csak az első ülésén lehet jelen, a második ülészakon már Meczner Béla a főgondnokhelyettes.

Mikor aztán a baj erősebben fellépett, fürdőket keres orvoslására; az 1905. évben tartott egyházkerületi gyűlések egyikén sem jelenik meg, a konventről is távol van, a zsinatra sem mehet, — az aggodalom, — ha nevét felemlítik — ott ül az arcokon. Ha felmerül a kérdés, hogy van Bernáth Elemér: a kérdező s kérdezett egymásra néznek s megcsillan egy-egy könnyű a szemekben. — A távollevő, szeretett gondnokot egyházmegyénk egy-egy sürgönnyel keresi meg, — a ragaszkodás, a ki nem haló szeretet jelekép. — Egyszer aztán szétvitte a táviró a szörnyű hírt, hogy Bernáth Elemér meghalt. Egy röpke szó s benne annyi fájdalom. Megdöbbsentek erre a hírre ezrek és ezrek, de legjobban mi, a felső-zempléni egyházmegye tagjai. De ha így végezte el Isten, mit tehet ellene ember? Az Úr adta, az Úr elvette, legyen áldott az ő szent neve, így sóhajtottunk fel. Temetése előbb Debrecenben ment végbe, az ottani egyháznak, — melynek presbytere vala, — a városnak, melynek bizottsági tagja volt, bírótársainak, a tiszántúli egyházkerületnek, a főiskolának, a vármegyének, a társadalomnak élénk, fájó részvéte, a család tagjainak fájdalmi közepett. Koporsóját a koszorúk erdeje borítá, köztök a felső-zempléni egyházmegyéjé is. — Egyházmegyénk egy — Dókus Ernő és Tudja Mihály tanácsbírókból álló — küldöttséggel képviseltette magát a temetésen. A Debrecenben lefolyt temetési szertartást 13-ikán d. u. 1 $\frac{1}{2}$ 3 órakor Szele György debreceni lelkész végezte, a főiskolai és egyházi énekkar gyászdalokat énekelt. Azután holttestét Magyarásra hozták, mely útra elkísérték a család tagjain kívül bírótársainak egy küldöttsége Hedry Lőrinc táblai bíró vezetése alatt. Magyaraszon a temetés 14-én, délután 3 órakor ment végbe, egyházmegyénk lelkészi, tanítói, gondnoki karának, Zemplén vármegye társadalmának, a család tagjainak és a vidék lakosságának részvétele mellett.

A templomban Hutka József esperes halotti imát mondott, Péter Mihály főjegyző halotti beszédet tartván, a tanítók és lelkészekből alakított alkalmi énekkar gyászdalokat zengett. Ezután a lelkészek vállaikra vették a koporsót és kivitték a

családi sírboltba, ahol Kozma Antal magyarsasi lelkész imádkozott, Fejes István s.-a.-újhelyi lelkész, az elhunyt kebelbarátja és küzdőpályáján méltó osztályosa síri beszédben búcsúztatta el, Megyery Géza táblai bíró pedig bírótársai nevében mondott utolsó Istenhozzádot. Ott porlik már ősei között Bernáth Elemér, akinek lelkét egy rövid órára most felidézttük, mint egyházunk fiát, habár gyarló vonásokkal is.

Hogy más téren lefolyt pályájának csak egyes határköveire mutattam rá, e tekintetben a nagyérdemű közönség b. elnézését kérem. De azt hiszem, hogy mint bírót, mint az igazságszolgáltatás papját méltatni nem képezheti feladatomat s nem is rendelkezhetem az arra szükséges erővel. Elvégzik ezt a nálam hivatottabbak. Én azonban hiszem azt, hogy ahol az igazságszolgáltatás legközelebbi történetét megírják, ott az ő neve is ékes betűkkel leend feljegyezve. Mint családfőnek, szerető hitvesnek, apának, rokonnak drága emlékezete pedig be van írva a hátramaradottak lelkébe fénylőbb betűkkel, mint aminőt az én gyarló tollam tudna papírra vetni. Most pedig vegyünk búcsút szeretett, nagyemlékű gondnokunktól, Bernáth Elemértől.

Folytassuk munkáinkat tovább, mert az aratásra való gabona sok, de az arató kevés. De mielőtt ezt tennők, engedjék meg hogy szóljak még egy pár szót.

Nagytisztelétű Egyházmegyei Közgyűlés! Mélyen tisztelt Közönség! Emlékbeszédemet egy evangéliumi történettel kezdtem, amelyből azon igazságot vontam le, hogyha Bernáth Elemér nincs is most közöttünk test szerint, de lélek szerint, — éreztük, — jelen volt ez ünnepélyünkön is. Most pedig egy mondával végzem szavaimat. E monda azt tartja, hogy a keresztyénség első századában, a Néró rettenetes üldözései közepett, midőn sokan kezdtek már meginogni, — s maga az apostol, Péter is reményét veszítve a keresztyénség jobb jövője felett: egy éjjel odaakarta hagyni Rómát, hogy magának valami nyugalmas helyet találjon. És amint a városból kifelé indult, im egy alak jó vele szembe, aki így szól hozzá: Quo vadis? Péter megismerte, az Úr volt. És visszafordult Rómába, ahol a keresztyének számára a tűzkemencék égtek.

Hála legyen az isteni gondviselésnek, a mi egyházunk békés időket él, gályát, tömlőcöt, tűzhalált talán már nem készítenek többé számunkra. De az egyház sorsa mindig s most is a küzdelmek szakadatlan láncolata. Küzdenünk kell a hit-szegénység, a materiális gondolkozás, e modern tűzkemencék közepett és a lángok közt megállani épen, sőt Istent dicsőítő dalokat zengeni, ez volna kötelességünk. Óh, ha volna közöttünk olyan, aki hitét feladva, reményét elveszítve, el akarná hagyni a küzdőteret és magának kényelmesebb helyet volna hajlandó keresni: én hiszem, hogy ezen a dicstelen úton szemközt találkozik ismét egy alakkal, aki így szól majd neki: Quo vadis? Ez a Bernáth Elemér lelke lesz. Én hiszek ebben és hiszem azt, hogy a Bernáth Elemér lelke virrasztani fog egyházmegyénk felett mindvégig.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

6. Ugyanazon esperesi jelentés szerint, dr. Thuránszky Zoltán egyházmegyei ügyészt is kiszólítá körünkből az isteni gondviselés.

Egyházmegyei közgyűlés igazi részvétellel veszi dr. Thuránszky Zoltán egyházmegyei ügyésznek férfikora teljességében történt gyászos elhúnytát. Az egyházi ügyeink körül mindig nagy buzgósággal forgolódo férfiú emlékezetét hálásan s a veszteség fájó érzetével jegyzi föl jegyzőkönyve lapjain s veszteségét a család előtt jegyzőkönyvileg tolmácsolja.

7. U. e. jelentés szerint elhunyt egyházmegyénk hű sáfárai közül Láczy Elek, a sátoraljaújhelyi egyháznak sok éven át gondnok-pénztárnoka.

Egyházmegyénk fájdalommal osztozik a sátoraljaújhelyi egyházat ért gyászban. Láczy Elek hű fáradozásait feljegyzi jegyzőkönyve lapjain s a családhoz részvétiratot intéz.

8. U. e. jelentés megemlékezvén a Dókus László világi főjegyzőnket ért azon súlyos veszteségről, mely őt egyetlen fia, Dókus László halálával sujtotta, nemkülönben az egész Dókus-családot.

Egyházmegyei közgyűlés e ciprusághoz odateszi a magáét is s a szülék, a család vérző szívére a mennyei Atya balzsamát esdi le, az evangyéliom ama szavaival: „megpróbálja az Úr, akiket szeret.“ — A fájdalomban való ez osztozkodásról a bánatos családot értesíti.

9. U. e. esperesi jelentésben azon derűs lap, hogy Fejes István, sátoraljaújhelyi lelkész a mult év október hó 8-án érte el lelkészi működésének 40 éves fordulóját, mely alkalom okot szolgáltatott a sátoraljaújhelyi egyháznak arra, hogy ragaszkodásának és szeretetének kifejezést adjon :

Egyházmegyei közgyűlésünket is igazi örömmel tölti el és az odaadó szeretet és tisztelet érzelmeivel tesz bizonyosságot arról, hogy egyházmegyénk Fejes Istvánt mindig díszének és büszkeségének tartotta, nemcsak úgy mint egyházmegyénknek, de tiszáninzeni egyházkerületünk, sőt egyetemes egyházunknak is méltó vezérének. Hálát rebegve e fényes élet oly sok és nagy sikereért, melyek kitörölhetetlenül vannak felírva egyházunk történetének lapjain : kívánja, hogy lelkének gazdag kincsét sokáig kamatoztassa még egyházának, egyházmegyénknek s az egyetemes anyaszentegyháznak javára, dicsőségségére, családjának örömére, friss testi és szellemi erőben.

10. U. e. esperesi jelentés megemlékezik az áldozatkészégekről s többek között arról, hogy gr. Andrassy Sándor úr ömagyméltósága a homonnai ref. templom kerítéséhez 4000 drb téglát volt kegyes adományozni.

Egyházmegyénk örömmel értesül e kegyes adományról s gr. Andrassy Sándor úr ömagy-

méltóságának nevét, mint olyanét, aki felekezeti korlátokon felülemelkedett lelkének már is számos tanujelét adta, a jelen alkalommal is hálásan jegyzi fel jegyzőkönyve lapjain.

11. U. e. esperesi jelentés szerint Lasztócon Déry Dánielné lasztóci születésű nyiregyházai lakos 500 koronás alapítványt tett le a lasztóci egyház szükségleteinek fedezésére.

Egyházmegyénk meghatottan értesül, Déry Dánielné urnő b. adományáról, melyet a lasztóci egyház közszükségleteinek fedezésére tett, hálásan jegyzi ezt fel, mint a mai önző világban egyik ritka tettet s kívánja, hogy az adományozó lelkiismeretében s Isten áldásában nyerje meg jutalmát.

12. U. e. Esperesi jelentés megemlékezik, Cserépy Johannának a nagykázméri egyház számára tett 250 korona kegyes adományáról.

Egyházmegyénk is benső örömmel értesül e nagybecsű adományról, a kegyes nő szép tettét megörökíti jegyzőkönyvében s reá az Isten minden áldását kéri.

13. U. e. esperesi jelentés szerint Miglécen Sztas Mihály 175 koronát, Sztas György 305 koronát, Varga Andrásné 53 koronát küldtek a miglécí iskola építési költségeinek fedezésére.

A távolban élő e nemes adakozóknak, akiknek szívök a nagy messzeségben is egyházuk és hazájukért dobog, egyházmegyénk jegyzőkönyvileg mond köszönetet s kívánja, hogy a nagy távolság ne engedje lelkökből kitörölni a haza és egyház képét soha.

14. Az esperesi jelentés melegen emlékezik meg arról, hogy gróf Andrassy Géza úr önnagyméltósága a miglécí iskola építési céljaira 2000 téglát 10 és öl követ s gróf Andrassy Gyula

úr önmagyméltósága ugyanezen célra 7000 drb téglát voltak kegyesek adományozni.

Egyházmegyénk már többször benső örömmel értesült e nemes gondolkozású főuraknak egyházmegyénk egy másik egyháza részére tett nagybecsű adományairól s a most említett szép adományért is forró köszönetet szavaz önmagyméltóságaiknak, mély tisztelettel kérve, hogy egyházunk iránti magas jóindulatukat sokáig tartsák meg s ezért az Isten minden áldása lebegjen felettök.

15. U. e. jelentésben az esperes tudomására juttatja egyházmegyénknek, hogy gróf Hadik-Barkóczy Endre úr önmagyméltósága a Varannón építendő prot. templom számára 300 □-öl belhelyet volt kegyes adományozni.

Egyházmegyénk a legnagyobb örömmel veszi gróf Hadik-Barkóczy Endre úr önmagyméltóságának e nagybecsű adományát, mint jelét az ő emelkedett, nemes gondolkozásának s e kegyes adományt hálásan jegyzi fel jegyzőkönyve lapjaira.

16. Esperes felhívja Diószeghy János megválasztott világi tanácsbíró az eskü letételére.

Diószeghy János világi tanácsbíró a hivatalos esküt a közgyűlés színe előtt letévén, Dókus Gyula helyertes-gondnok üdvözlő s megválasztottnak arra adott köszönő s magát a szolgálatra felajánló szíves szavai után helyét a közgyűlés éljenkiáltásai között a közgyűlés asztalánál elfoglalja.

17. A Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok halálával megüresedett gondnoki állás betöltése tárgyában

kimondatik, hogy a szavazatok ez állásra f. évi június hó 1-ig az esperesi hivatalhoz

beadandók, a szavazatbontó-bizottság tagjaiúl Fejes István tb. esperes elnöklete alatt Diószeghy János világi, Szeghő Benő papi tanácsbíró, aljegyzőül Bernáth Aladár világi aljegyző küldetnek ki azon utasítással, hogy ha absolut többséget senki sem nyerne, az új szavazás elrendelése iránt intézkedjenek.

18. E tárggyal kapcsolatban szót kér Fejes István sátor-aljaújhelyi lelkész, tb. esperes és a közgyűlés élénk figyelme között felemlíti, hogy a tárgy, melyet felvet, szokatlan ugyan, de szíve ösztönzi a felszólásra s mivel hiszi, hogy mindenkinek lelkéből beszél, ez mentse a szokatlanságot. Elmondja, hogy a gondnoki állás oly szép, mellyel csak egyedül arra érdemeseket lehet feldíszíteni. Nem is kételkedik abban hogy egyházmegyénk most is a b. e. Bernáth Etemérhez hasonló férfiút fog e kitüntetéssel megtisztelni. És midőn ezt hiszi, abban a meggyőződésben él, hogy itt csak két férfiú között lehet a választás, Dókus Gyula és Dókus Ernő között. Ime a felhangzott éljenek igazolják gondolatait. De másfelől, miután mégis az az évszázados gyakorlat, hogy ha két testvér között választásról van szó, arra essék a közbizalom minden elismerése mellett a másik nagy érdemeinek is, aki több ideje áll az egyház szolgálatában; mivel pedig Dókus Gyula régebbi tanácsbíró, ajánlja, hogy állapotdjék meg a közgyűlés az ő jelölésében, így fogjuk az ő eddigi nagy érdemeit némileg meghálálni.

Egyházmegyei közgyűlés Fejes István szavait közhelyesléssel fogadja s azt teljes egészében magáévá teszi: a gondnoki állás betöltése tekintetében Dókus Gyula legidősebb tanácsbíró s helyettes gondnok személyében állapotdik meg.

19. Dókus Gyula áll fel. Mélyen meghatva mond köszönetet az egyházmegye közgyűlésének a feléje irányított eme kitüntető bizalmáért. Legkedvesebb emlékei közé sorolja e percer és jutalmát leli ebben eddigi faradozásainak. De miután a ő világi téren oly nagy mértékben van igénybe véve, hogy ezek miatt oly módon, amint óhajtja, — a gondnoki állásnak legjobb akarata mellett sem felelhet meg: kéri, hogy az ő személye felett ez alkalommal térjen a közgyűlés napirendre.

Egyházmegyei közgyűlés fájdalmasan értesül Dókus Gyula megmásíthatlan elhatározásáról, más részről azonban kénytelen az ő indokait tisztelettel elfogadni s midőn ezt teszi: a gondnoki állás betöltése tekintetében buzgóságban hozzá hasonló, fáradhatlan testvérében, Dókus Ernő személyében, — ezennel a legnagyobb örömel és osztatlan lelkesedéssel megállapodik.

20 A tavaszi egyházmegyei közgyűlés 25. pontjára vonatkozólag az egyházlátogatóság jelenti, hogy a nagybári-i gondnok számadási ügyének rendezése folyamatban van.

Az ügy további nyilvántartásba helyeztetik.

21. Az őszi egyházmegyei közgyűlés 4. pontjára vonatkozólag az egyházlátogatóság jelenti, hogy a csarnahói tanítói lakás építési ügye egyelőre pihen, mivel az egyház túlságos kiadásai s szerény jövedelmi forrásai ennek sürgetését meg nem engedik, egyben jelenti, hogy az iskola felépítéséből kifolyólag az egyháznak 4000 korona váltóadóssága van, melynek sürgős rendezése az egyházra létkérdés.

Az egyházmegyei közgyűlés a tanítói lakás felépítésének elodázását tudomásul véve, az egyházba Kozma Antal és Bernáth Aladárból álló küldöttséget küld ki, kiket az egyház adósságainak rendezésével s azzal bíz meg, legyenek segítségére a presbitériumnak a kivetésnek az egyháztagok közt leendő eszközlésére.

22. Múlt évi őszi e.-m. közgyűlésünk 5. sz. határozatára a zempléni egyház e.-kerületi tartozása ügyében jelenti a b.-újlaki járás egyházlátogatósága, hogy a kerületi nyugták szűkszavúsága miatt nem tudta a nevezett adósság mennyiségét pontosan megállapítani. Hozzávetőleges megállapításának azonban végeredménye az, hogy az 1885-ben a Vay-Mocsáry-alapból templomépítésre kölcsön vett 2280 kor. 90 fillérből — s a ker. özv.-árva-tárból kölcsönzött 2000 koronából, az időközben tett befizetések után maradt még az egyháznak a 2 címen összesen 3152 kor. tőketartozása s ezenkívül a 200

kor. tőketartozás után még évi 30 kor. befizetetlen hányad körülbelől 9 évről. A 2000 koronás tőke után a kamat 1902. okt. 1-ig van rendezve; az 1152 kor. után a kamat 1905. július 10-ig van kifizetve.

Jelenti egyszersmind az egyházlátogatóság, hogy a zempléni egyház lelkésze a presbitériummal egybehangzóan kijelentette, hogy a kerületi pénztártól az adósság állásáról kimerítő jelentést kérnek s megállapítván a fennálló tartozást, azt mielőbb kiegyenlíteni egyházunk iránt való nemes és szent kötelességüknek fogják tartani.

Az egyházlátogatóság jelentése s a zempléni egyház presbitériumának és lelkésznek nyilatkozata tudomásul vétetik. Utasíttatik egyszersmind az egyház lelkésze, hogy a kerületi pénztártól, az adósság állásáról szóló pontos és kimerítő kimutatást a lehető legrövidebb idő alatt szerezzék be s ennek megtörténtéről, úgyszintén az adósság állásáról, nemkülönben a kivetés ügyéről tegyen jelentést az őszi e.-m. közgyűlés elé.

23. Ugyanazon e.-m. közgyűlés 7. számú határozatára a különböző iskolai hiányok tárgyában esperes betérjeszti jelentését, amelyből kitűnik, hogy 1. Csernahón egy térkép sincs, s egyéb taneszközök is hiányzanak. Iskolai rendtartási naplók nincsenek, u. m. beíratkozási és mulasztási naplók. Ismétlő iskoláztatás teljesen figyelmen kívül van hagyva. A mindennapi iskolai oktatás igen alacsony színvonalon áll.

2. Garanyban hiányos a felszerelés.

3. Hardicsán a tanítás gyenge lábon áll. Ugyanitt az iskolát külön bejárattal még nem látták el.

4. Kisazar tanszerekért folyamodott a vall. és közokt. minisztériumhoz, de sikertelenül.

5. Kistoronyán taneszközök nincsenek, s az iskola fűtéséről és tisztántartásáról a gyermekek maguk gondoskodnak.

6. Kolbásán nincs meg Zemplén vármegye térképe, földgömb és egyéb taneszközök.

7. Morván és Nagyráskán igen hiányos az iskolai felszerelés, úgyszintén Nagybariban is. Utóbbi helyen a tanítói lak nincs jó karban. Ének- és vallástanítás gyenge.

8. Nagytoronján az iskolai felszerelés hiányos, ének és vallástanítás gyenge, rendtartási naplók és órarend nincsenek.

9. M.-Izsépen a tanítás gyenge lábon áll.

10. Miglész taneszközökért folyamodott, de sikertelenül.

11. Tussán a felszerelés hiányos, valamint Szöllőskén is. Utóbbi helyen az órarend is hiányzik, s az iskola tisztátalan állapotban van.

12. Zemplénben Zemplénmegye térképe hiányzik és a földgömb.

13. Málcán az előljáróság befelelése szerint a felszerelés nem hiányos.

Az esperes jelentése tudomásul vétetik. Egyben utasítatnak a csernahói, garanyi, kizsari, kistoronyai, kolbásai, morvai, n.-ráskai, n.-bárii, n.-toronyai, miglészi, szöllőskei, tussai, zempléni egyházak előljárói, hogy a hiányzó tanszerek pótlásáról mielőbb gondoskodjanak. Amennyiben pedig ezt önerejükből tenni nem képesek, folyamodjanak a hiányzó tanszerekért f. é. jún. 1-ig a kir. tanfelügyelő útján a vall. és közokt. minisztériumhoz, s eljárásuk eredményéről tegyenek jelentést a jövő évi tavaszi gyűlést megelőzőleg az esperesnek, az esperes pedig az e.-m. gyűlésnek. Az esperes pedig utasítatik, hogy ezen határozatot körleveleileg közölje az illető egyházakkal.

Felhívatik továbbá az esperes, hogy miután a helységnevek megmagyarosítottak és vármegyénkben egy új járás is szerveztetett, s így Zemplénmegye régi térképe célszerűtlenné, s a tanítás szempontjából csaknem hasznavetlenné vált: lépjen érintkezésbe a kir. tanfelügyelővel arra nézve, hogy Zemplén vármegye helyesbített térképe honnan, mely forrásból volna beszerezhető?

Utasítatik továbbá a hardicsai egyház előljárósága, hogy a folyó év tavaszán az iskolát külön bejárattal lássa el, s erről ez év június 1-ig tegyen jelentést az esperesi hivatalnak, az esperes pedig az e.-m. közgyűlésnek.

A csernahói egyház tanítója a jövő iskolai

évre az ismétlő iskola beállítására, szorgalmasabb tanításra, s a rendtartási naplók beszerzéséről való gondoskodásra, — a hardicsai egyház tanítója a tanítás ügye körül való nagyobb buzgólkodásra, — a n.-bárii egyház előljárósága a tanítói lak jó karba hozatalára, s ez ügyben az őszi e.-m. közgyűlés elé való jelentéstételre utasítatik.

A nagybárii és nagytoronyai egyház tanítója felhívatik, hogy a vallás- és énektanításra nagyobb gondot fordítson. Utóbbi arra is, hogy iskolájában jövőre a rendtartási naplók és órarend is meglegyenek.

A szöllőskei egyház előljárósága pedig az iskola állandó tisztántartásáról gondoskodik.

24. Őszi egyházmegyei közgyűlésünk 8. szám alatt hozott azon határozatára, mellyel az egyházmegye ügyésze a kazsui temetőügy mielőbbi elintézésére kéretett fel, az egyházmegye ügyésze jelenti, hogy az adatokat és iratokat megkapta, kivéve a község előljárósága által kiállítandó értékbizonyítványt, amelyet azonban a községi előljáróság, tekintettel arra, hogy ő ezen ügyben érdekelt, kiállítani vonakodik. Mihelyt azonban ez is kezei között lesz, a pert azonnal megindítja.

A jelentés tudomásulvétele mellett felkéretik Esperes, hogy a kérdéses községi értékbizonyítvány kiállíttatása iránti intézkedésre a gálszécsi járás főszolgabíróját kérje fel s mihelyt ezen bizonyítványt megkapja, azt azonnal adja ki az ügyésznek a per megindíthatása céljából.

25. Őszi közgyűlésünk 9. számú határozatára a ladamóci egyház előljárósága jelenti, hogy a ladamóci egyház tulajdonát képező 1800 koronás regáleváltság-összeg csak névleg van meg, amennyiben annak értéke az előző években elkötetett s megengedni kéri, hogy amennyiben az egyháznak az utóbbi évben nagy kiadásai voltak, a kamatfizetés kötelezettsége alól való felmentése mellett, a tőke visszatérítésére csak akkor köteleztessék, ha ezt az egyház anyagi viszonyai meg fogják engedni.

Egyházmegyei közgyűlés, megjegyzésével annak, hogy a kamatfizetés kötelessége alól az egyházat felmenteni nem áll módjában, utasítja az egyház presbitériumát, miszerint a törvényes formák betartása mellett a presbitérium és a közgyűlés által hozandó határozatában jelentse ki ezen tartozást az egyház nyilvános tartozásául, ezen határozatot az egyházban hirdesse meg s azt a presbitérium által mint kötelezvényt mutassa be az egyházmegyének.

Egyházmegyei közgyűlés kötelezi továbbá az egyházat arra is, hogy ezen tartozás törlesztésére 1912. évtől kezdődőleg évenként 200 koronát fordítson.

26. Mult évi őszi közgyűlésünk 12. sz. határozatára jelenti az esperes, hogy a vallás- és énektanítás az egyes iskolákban a tiszánineni egyházkerület tanterve szerint történik nemcsak felekezeti iskoláinkban, de az állami iskolákban is. A konfirmándusokat a lelkészek tanítják s készítik elő. A gyermekek a hideg téli idő kivételével vásár- és ünnepnapokon a templomba felvezettetnek.

Tudomásul vétetik.

27. Az őszi egyházmegyei közgyűlés 15. pontjára vonatkozólag az egyházmegyei közgyűlés az egyházlátogatóságnak azon szóbeli jelentését, hogy a nagytoronyai egyház előljárósága az évi költségvetést elkészítette:

tudomásul veszi.

28. A mult év őszen tartott közgyűlés 21. sz. határozatára csatoltatott a Foncère Pesti Biztosító-Intézet felvilágosító jelentése, amely szerint, a B.-Ujlakon megejtett tűzkárbiztosítási becslés annyira előnyös volt, hogy azt a presbitérium jegyzőkönyvében helyesnek tartotta és elfogadta, csupán azt kérte, az egyház szegénységére való tekintetből, hogy az 5692 kor. 35 fill. kártérítés 6000 koronára emeltessék fel. Es bár a becslés így is méltányosan történt, de kivételesen a Társulat 6000 koronát mégis kiutal; 7000 koronát azonban semmi esetre,

mert a templom tornyában lévő harangláb és a két harang, amelyek 1200 koronára voltak biztosítva, — megmaradtak.

Tudomásúl vétetik.

29. A múlt év őszén tartott közgyűlés 24. sz. a. utasította a nagybári-i előljáróságot, hogy tegyen a tanítói lak rendbehozásáról a jelen közgyűlésre jelentést. Azóta a tanfelügyelőség feljelentése nyomán a kultuszminiszter is megsürgette az épület kijavítását a püspöki hivatal útján. Mindezek dacára azonban az egyház a jelen év március hó 3-án és 21-én felvett presbiteri, illetőleg közgyűlési jegyzőkönyve szerint az épületnek nagyobb mérvű javítására képtelen a templomjavításból és az iskolaépítésből előállot terhe miatt. Kisebb mérvű javításokat azonban, mihelyt módjukban lesz, múlhatatlanul végezni fognak.

Az egész ügy tovább is nyilván tartatik, felhivatván a nagybári-i egyház, hogy a szükséges javításokat a legrövidebb idő alatt tegye meg.

30. A múlt év őszén tartott közgyűlés 25. sz. a. a gercselyi templomépítést, mindaddig, míg az egyház ki nem mutatja, hogy mily fedezettel rendelkezik, — meg nem engedte, illetőleg ez ügyben való jelentéstételre az előljáróságot felhívta.

Az egyház előljárósága a jelen közgyűlésre betérjeszti azon kimutatását, amely szerint az egyház 8000 kor. fedezettel rendelkezik. Ezzel szemben a templom belekerül 10350 koronába; de mivel magtárt és más melléképületeket is fognak emelni, a szükséglet 12000 kor. A 8000 kor. fedezetben befoglaltatik 1050 kor. ajánlat és 420 kor. kivetés. A hiányzó 4000 koronát a főt. e.-kerülettől akarnák kölcsönvenni. Jelentik, hogy az építkezésekre nézve szerződést is kötöttek, a munkálat már meg is kezdődött.

Egyházmegyénk az építkezést engedélyezi, a 420 kor. kivetést, miután szabályszerűen letárgyaltatott, megerősíti; a hiányzó 4000 kor. kölcsön felvétele is szabályosan lett letárgyalva; ennek elnyerésére az egyházat a főt. egyházkerületnek melegen ajánlja.

31. Múlt évi őszi e.-m. közgyűlésünk 26. pontjára nézve olvastatott a ladamóci egyház azon jelentése, melynél fogva az egyház az országos földhitelintézetől felvenni szándékolt 5000 kor. már meg is szavazott törlesztéses kölcsön felvételétől, a feltételek kedvezőtlen volta miatt az utolsó pillanatban visszalépett.

Tudomásúl vétetik.

32. A múlt évi őszi egyházkerületi közgyűlés 31. c) alatti határozatával felhívta az egyházmegyéket, hogy az 1904. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 20. a) alatti határozatában foglalt intézkedéseket foganatosítsák, s annak megtörténtéről a jelen évi őszi egyházkerületi közgyűlésre tegyenek jelentést. Az említett egyházkerületi rendelkezés ekképen szól: „Az iskolai ingatlan vagyon mindenütt az iskolafenntartó egyház nevére telekkönyveztessek, a pénzbeli iskolai alapok pedig az egyház többi törzsvagyonához csatoltassanak, s külön „iskolai alap“ címen csak azok az alapítványok kezelteszenek, amelyeknél ez a felvétel alapítólevélben vagy végrendeletileg határozottan és világosan kikötöttet.“

Ezzel kapcsolatban egyöntetű eljárás végett esperes betervezi az egyházmegyei ügyész véleményét, mely is a következő: „Felkérendők a lelkészek, hogy a községükben levő, a ref. egyház által fenntartott iskola vagyonának telekkönyvi számát ügyésznek bejelentsék, a telekkönyv egy általuk lemásolt példányának bemutatása mellett. Ezután az ügyész az egy telekkönyvi hatósághoz tartozó iskolai vagyonoknak az ev. ref. egyház nevére telekkönyvezését kérni fogja a telekkönyvi hatóságnál.

A telekkönyvi hatóság tárgyaláson fogja meghallgatni a feleket, tehát a kir. tanfelügyelőt és a tárgyaláson megjelenő gondnokokat, illetve lelkészeket, s akkor igazolni kellend, hogy az iskolát keletkezése óta az ev. ref. egyház tartja fenn.“

Az egyházmegyei közgyűlés az ügyészi vélemény elfogadásával felhívja az összes egyházak elöljáróságait és lelkészeit, hogy az iskolai ingatlan vagyonnak az egyház nevére való telekkönyvezését az ügyész által javasolt módon a lehető legrövidebb idő alatt eszközözljék; a

pénzbeli iskolai alapokat az egyház többi törzsvagyonához csatolják, s külön csak azokat kezeljék, amelyeknél ez a felvétel az alapítólevélben, vagy végrendeletileg határozottan ki van mondva.

E határozat végrehajtásáról f. é. aug. 1-ig tegyenek jelentést az esperesi hivatalnak, az esperes pedig az egyházmegyei közgyűlésnek.

Az esperes pedig utasíttatik, hogy ezt a határozatot körlevélileg tudassa valamennyi egyházzal.

33. Őszi egyházmegyei közgyűlésünk 37. számú határozatára Esperes jelenti, hogy a hegyii templom építési költségeinek fedezésére az egyházkerülettől felvenni elhatározott kölcsönre vonatkozó iratokat, miután a kölcsön felvételét elhatározó presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatok törvényes módon történt meghozatala előtte igazoltatott, az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz 1905. évi november hó 13-án elküldötte.

Tudomásúl vétetik.

34. Az őszi egyházmegyei közgyűlés 43. pontjára vonatkozólag az egyházmegye esperese jelenti, hogy Sípos Ferenc tanítóegyesületi járulékai címén fennálló 13 kor. 10 fillér hátralékát kifizette.

Tudomásúl vétetik.

35. U. e. közgyűlés 46. sz. határozatára az esperes a következő jelentést terjeszti elő:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek múlt évi őszi 46-ik számú jegyzőkönyvi pont alatti határozata szerint, múlt évi Nov. hó 9-éről kelt és 17. számú körlevelemben megköröztem az ezen jegyzőkönyvi határozatban foglalt s egyházi thlajdont képező jegyzőkönyvek s egyéb nyomtatványok bekötését, s azoknak az egyházi könyvtárban való elhelyezését.

Hogy mennyiben foganatosított ezen határozat, arra az egyházhatalomsági jegyzőkönyvek nyomán következőkben teszek jelentést:

I. Be vannak kötve:

1. Bodzásújlak, 2. Gálszécs, 3. Málcán be van kötve az egyházi törvénykönyv, az egyházmegyei és egyházkerületi jegyzőkönyvekből több évre való, 4. Sátoraljaújhely.

II. Nincsenek bekötve, illetőleg a beköttetésre nézve jelentés nem érkezett az alábbi egyházakból:

1. Bánóc, 2. Deregyő, 3. Gercsely, 4. Hardicsa, 5. Kazsu, 6. Homonna, 7. Kisazar, 8. Kisbári, 9. Nagybári, 10. Kistráska, 11. Kolbása, 12. Ladamócon, 13. Lasztóc, 14. Lasztómér, 15. Legenye, 16. Magyarizsép, 17. Magyarzas, 18. Szürnyeg, 19. Imreg, 20. Málca, 21. Miglész, 22. Alsómihályi, 23. Nagyráska, 24. Nagytoronya, 25. Kistoronya, 26. Szöllöske, 27. Tusa, 28. Zemplén, 29. Vásárhely, 30. Morva. Kérek ismételt szigorú intézkedést és az egyházlátogatóság által leendő ellenőrzést, hogyha egy év alatt nem is, de legalább 2—3 év alatt fokozatosan kötéssék be az egyházak jelzett nyomtatványait, s azokról leltárt vezetvén, mutassák be az egyházlátogatóságnak.

A határozat tovább is fenntartatik azzal, hogy az egyházak mentől előbb igyekezzenek azt végrehajtani; az esperes pedig felhívatik, hogy ez ügyet tartsa számon, az egyházlátogatóság útján szerezzen meggyőződést, mennyiben tettek eleget az egyházak ez utasításnak, s jelentését a következő közgyűlésre terjessze elő.

36. U. e. közgyűlés 52. sz. a. utasította az esperest, hogy a migléci iskola építési tervét és költségvetését, az állam-építészeti hivatal jóváhagyása után erősítse meg.

Az esperes azon jelentése, hogy ez megtörtént,

ndomásúl vétetik.

37. Mult évi őszi e.-m. közgyűlésünk 53. és a mult évi őszi e.-ker. közgyűlés 74. sz. határozatára jelenti a gálszécsi egyház előjárósága, hogy a tóketerebes-gálszécs-varannói h. é. vasút részvénytársaság által kisajátított lelkészi földek után fizetett 145 korona, s a tanítói földek után fizetett 250

korona vételár tőkésítettet, s ez összegeknek csakis a kamata fog évről-évre kiadatni a lelkésznek és a tanítónak.

Tudomásúl vétetik, s az ügy az egyházke-
rületre is felterjesztetik.

38. Őszi közgyűlésünk 57. számú határozatára esperes jelenti, hogy az abarai egyház az ottani tanítónő szobájába a kívánt kályhát beállította.

Tudomásúl vétetik.

39. Ugyanazon e.-m. közgyűlés 57. b), c), d) alatti határozatára jelenti az esperes, hogy az ott felsorolt iskolai hiányokra nézve körlevélileg intézkedett.

Tudomásúl vétetett.

40. A múlt év őszén tartott közgyűlés 58. pontjára az esperes jelenti, hogy a kis- és nagybárai lelkészi állomásra már háromszor hirdettetett pályázat. Az első pályázatra jelentkezett Vajthó Lajos poroszlói segédlelkész, de lemondott. A második és harmadik pályázat alkalmával senki sem jelentkezett. Ezzel kapcsolatban jelentést tesz a nagy és kistoronyai papválasztásról, illetőleg annak sikertelenségéről. Ugyanis az első pályázatra jelentkezett: Radácsi István tiszánánai és Vajthó Lajos poroszlói segédlelkész. Megválasztatott egyhangúlag Radácsi István tiszánánai segédlelkész, ki azonban megválasztása után lemondott; most újra pályázat hirdettetett.

Az esperes jelentése tudomásúl vétetik, másfelől egyházmegyénk megdöbbenéssel szemléli, hogy egyes lelkészek valóságos játékot űznek az egyházakkal, midőn az előbb elfogadott állomást, — sokszor minden indokolás nélkül, — visszautasítják; holott módjukban lett volna e lépéseket már előbb is meggondolni s az egyházat ezzel felesleges költségektől mentették volna meg. Ennek folytán az esperes felhívatik, hogy a jövőben talán előforduló ily esetekről tegyen jelentést a pöspöki hivatalnak,

hogy az ily lelkészek minősítési táblázatába be-
irassék, miszerint egy évig más egyházba nem
pályázhatnak.

41. Őszi közgyűlésünk 59. számú azon határozatára, mely
szerint a nagymihályi egyház azt kérelmezte, hogy a sátoros
ünnepek másodnapján a lasztoméri lelkész a nagymihályi
egyházban osszon úrvacsorát, a lasztoméri egyház presbitériuma
továbbra is azon szokás fenntartását kéri, hogy a lelkész az
említett ünnepek másodnapján is Lasztomérban osszon úrvac-
sorát, felhozván indokul azon körülményt, hogy a lasztoméri
hívek között mindig akadnak olyanok, akik az első ünnep-
napokon családi körülmények, betegség vagy más okokból
úrvacsorával nem élhetnek.

Miután egyházmegyei közgyűlés a nagy-
mihályi egyház kérelmét teljesen indokoltnak és
méltányosnak tartja, megengedi, hogy a laszto-
méri lelkész a sátoros ünnepek másodnapján
ne Lasztomérban, hanem Nagymihályon osszon
úrvacsorát.

42. Olvastatott Sallay Béla jánosii segédlelkész kérvénye,
amelyben arra kéri az egyházmegyét, hogy a kis- és nagybárii
egyházba helyettes-lelkészül rendeltessék be. Csatolja az eddigi
szolgálatairól szóló bizonyítványokat.

Az esperes utasíttatik, hogy Sallay Bélát,
aki a f.-zempléni egyházmegyébe ezennel be-
kebeleztetik, — a nagybárii egyházba segéd-
lelkészül rendelje be, egyházmegyénk azonban
neki a helyettes lelkészi címet és jelleget megadja.

43. Zemplén vármegye tanfelügyelője a jelen év január
29-én 500. sz. kelt átír az esperesi hivatalhoz, hogy a cser-
nahói egyházban Borbély Antal tanító kötelességét nem teljesíti,
emellett botránnyosan részegeskedik. Az esperes, — aki külön-
ben semmit sem tudott arról, hogy ilyenü tanító az egyház-
megyében van, — mert megválasztatását a csernahói egyház
nem jelentette, — az egyházlátogatóságot e tárgyban vizsgá-
lattal és jelentéstétellel megbízván: a becsatolt jegyzőkönyv
szerint, nevezett tanítót a csernahói egyház egy évi próbaidőre
választotta meg, — de vele megelégedve nincsenek, — az
iskolai év leteltével az állomásra pályázatot fognak hirdetni.

A csernahói egyház lelkésze és presbitériuma utasíttatnak arra, miszerint a legközelebbi közgyűlésre írásbeli jelentést adjanak arról, — miért nem jelentették be annak idején Borbély Antal megválasztását az esperesi hivatalnak, továbbá, — a tanítói állomásra haladéktalanul pályázatot hirdessenek — s képesítéssel bíró, — alkalmas tanítót válasszanak.

44. Olvastatott Melkó István ladamóci lelkész, egyházmegyei levéltárnok jelentése a levéltárról, illetőleg véleményes javaslata annak rendezéséről.

Áttétetik a lelkészértekezlethez.

45. Beterjesztetik a lasztóci templomjavításról szóló költségvetés s szerződés.

Miután szabályszerűen letárgyaltatott, jóváhagyatik.

46. A lasztóci egyház a templomjavítás költségeinek fedezésére, osztályba sorozás útján, 1200 kor. rendkívüli adót vetett ki a hívekre.

Minthogy a rendkívüli adókimetés szabályszerűen, — a presbitériumban és közgyűlésben letárgyaltatott, — a szószékről felolvasztatott s 8 napig közszemlére ki volt téve — s ellene felszólamlás nem történt, jóváhagyólag meg erősítettetik.

47. A múlt év őszén tartott közgyűlés Melko István ladamóci lelkészt, a gyűlésről igazolatlanul való elmaradása miatt 4 korona bírsággal sújtotta s annak behajtásával az esperest megbízta. Nevezett lelkész jelen közgyűlésre beadott kérvényben kéri a bírság elengedését.

Távolmaradását elfogadható okokkal nem igazolván: esperes megbízatik, hogy a 4 korona bírságot Melko Istvánon hajtsa be.

48. Esperes bemutatja az egyházmegyében lévő egyházak anyagi viszonyairól szóló kimutatást az egyházlátogatóságok által beadott jelentések alapján.

Egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik,
amint következik:

Sorszám	Egyházak neve	Bevétel		Kiadás		Töke- pénz		Adósság		Kegyes adomány		Épit- kezésre kiadott		Magfárban van köből			
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	búza	rozs	zab	
1	Abara	2785	30	1783	85	5770	53			61						156	
2	Bánóc	4543	88	3832	62	3930		6000		218	30	783	93				
3	Bodzásújlak	9378	04	9136	93	1538	30	6506	39	497		8209	69				
4	Garany	1959	45	1936	98	9100				426	74						
5	Vásárhely	862		529	33			3000		120	36	167	97				
6	Morva	697	77	491	43	1212				27	68	26					
7	Csernahó	468	77	433	37			400		42		4000					
8	Deregyő	2889	20	1243	75	6828				99							
9	Szalók	299	56	175	20			481	08	175	96	499	28				
10	Gálszécs	3336	34	2245	02	3200		1600		1315	54						
11	Gercsely	527	60	353	06	6400											
12	Kiszte	314	52	18	10	300				34							
13	Hardicsa	4025	65	4007	80			300		96		500					
14	Kazsu	1297	24	1271	51	4800				34							
15	Homonna	3283	03	3650	04	4280		2200		203	30	2757	42				
16	Kisazar	1958	24	1881	95	800				22		700					
17	Kisbári	1376	01	338	62	600											
18	Nagybári	696	35	451	86												
19	Kisráska	1250	94	555	98			3200		372	60					99	3
20	Hegy	2361	07	566	31	2714	90			22	38						
21	Kolbása	402	04	505	24	2098	18	3830		72	98	100					
22	Ladamóc	1828	29	1561	11	1800		4150		20		80					
23	Lasztóc	552	45	150	74	2388	58			600							
24	Lasztomér	1544	93	1047	86					324		226	96				
25	Legenye	901	58	829	50	4082	30										
26	Nagykázmér	137	13	61	20	1000				250							
27	Magyarizsép	1205	15	1041	62			840		66							
28	Cselej	262	13	36	40					49							
29	Magyarsas	2541	85	210	66					23							
30	Imreg	337	18	265	88	340				47							
31	Szürnyeg	1061	98	584	82			1600		227							
32	Málca	1220	25	657	11	10981		3450		153	06						
33	Miglész	2109	95	1918	96	2348		3000		842	50	150					
34	Alsómiályi	3356	03	3201	14	2909		3400		50		196					
35	Nagyráska	2382	47	2351	91	2116	20	7021		35	06						
36	Nagytoronya	830	06	817	22					6							
37	S.-a.-Ujhely	11388	74	10188	38	29144	28	30000									
38	Szöllőske	704	39	726	09			2046	25	49		900					
39	B.-Szerdahely	741	60	531	70	2216	80			28							
40	Borsi	1688	82	1641	33			1120		109		1160					
41	Tussa	1570	68	727	11	746	58			1190	70	200					
42	Zemplén	1868	04	1844	23			3152		154		240	12				
43	Kistoronya	821	13	557	54	1097	33	1041		30							
Főösszeg		83767	83	66361	41	114741	98	88337	72	8194	16	20897	37			255	3
Mult évi összeg		122250	14	104073	39	89205	64	41077	17	7606	31	41389	46			240	

Jegyzet. Ezenkívül van Kisbáriban az eladott lelkészi földek tőkéje 60,000 korona. Málcán özv. Stépán Sándorné lelkészi fizetési alapra hagyományozott 4000 koronát, iskolai alapra pedig 1200 koronát.

49. Beterjesztetik a számvevőszék 1906. ápril. 9-én sátoraljaújhelyen tartott üléséről felvett jegyzőkönyve, amely szerint:

a) A sárospataki főiskolát illető kivetések és kamatok, úgyszintén az egyházkerületi pénztárt illető mindennemű kivetések és adományok a felmutatott nyugták szerint az illető pénztáraknak elküldettek.

b) Az özvegyeket illető egyházkerületi gyámügyi jutalékok a bemutatott nyugták szerint az illetőknek kiszolgáltattak.

c) Közigazgatási pénztári bevétel	---	---	2364 K 13 fill.
Kiadás	---	---	2290 „ 80 „
Maradvány	---	---	73 K 33 fill.

d) Közigazgatási pénztári tőkeállomány 3154 K 56 fill.

e) A pénztárnok gondozására bízott Kazinczy János gyűléstartási alapítványról szóló 2058 koronás, továbbá a zempléni egyház lelkészi alapját képező 544 kor. 40 filléres, úgyszintén a nagykazméri egyház tulajdonát képező 1000 koronás takarékpénztári könyvecskék bemutatattak.

f) Egyházmegyei gyámügyi bevétel	---	---	477 K 44 fill.
Kiadás	---	---	423 „ — „
Maradvány	---	---	54 K 35 fill.

g) Pénztári vagyonállás 1906. január 1-én 8277 K 35 fill.

h) Parochiális könyvtárakra befizettetett a múlt évben 300 koronát, amely takarékpénztárba helyeztetvén, 1905. december 31-ig 7 kor. 60 fillért kamatozott. A bemutatott nyugták szerint az egyházkerületi pénztári hivatalnak beküldetett fenti címen 290 kor., kétszeri postaköltségre kiadatott 84 fill. Pénztári maradvány 16 kor. 76 fillér.

A számvevőszék azon javaslata, hogy Tudja Mihály e.-megyei pénztárnoknak, az 1905. évre, a szokott fentartással, — a felmentvény megadassék, — elfogadtatik.

i) Stefán Mihály csernahói lelkésznek 100 kor. kölcsönt, — a közigazgatási pénztárból, a számvevőszék megszavazott, — a Stefán Mihály által ajánlott azon visszafizetési módszer

elfogadásával, hogy ezen kölcsön, congruájából, 20%-al, minden félévben az esperes által levonható.

Jóváhagyólag tudomásul vétetik.

j) Tekintettel arra, hogy bár a múlt év tavaszán Sátoraljaújhelyen tartott közgyűlés 36. pont alatt számvevőszék javaslatára kimondotta, hogy Komjáthy Gábor és Réz László lelkészek felhivandók, miszerint az egyházmegyénknél lévő tartozásukat fizessék vissza: mégis Réz László már 2 év óta kamatot sem fizetett, Komjáthy Gábor pedig csak a kamatot fizette ki.

Számvevőszék azon javaslata, hogy Réz László rozsnyói lelkészen 75 kor. 84 fillér, Komjáthy Gáboron 200 kor., kamataival együtt, az ügyész által behajtandó, — elfogadtatik — s az ügyész pedig felkéretik, hogy ez irányban a lépéseket tegye meg.

50. A migléci egyház 2003 kor. 84 fillér adósságának teljes fedezetére rendkívüli adót vetett ki az egyháztagokra, állami adójuk 116.66-%-ot.

Miután a csatolt iratokból kitűnik, hogy a kivetés szabályszerűen volt letárgyalva, úgy a presbitérium, mint az egyházközségi közgyűlésben, — felszólamlás a törvényes formák be nem tartása miatt nem történt, — a kivetés jóváhagyólag megerősítettik.

51. A b.-ujlaki járás egyházlátogatósága jelenti, hogy a b.-ujlaki egyháznak egy 1006 korona összeget kitevő, betáblázás által biztosított tőkepénzéről a kötvény hiányzik, minél fogva utasította az egyház előljáróságát, hogy új kötvényt állíttasson ki; egyben a régi kötvényt az e.-m. ügyész előtt érvénytelennek nyilvánította.

Az egyházlátogatóság jelentése és eljárása helyeslőleg vétetik tudomásul. Egyben utasítottik a b.-ujlaki egyház előljárósága, hogy ameny-

nyiben még nem tette volna, az új kötvény mielőbbi beszerzéséről gondoskodjék, s arról tegyen jelentést az őszi e.-m. közgyűlés elé.

52. Ugyanazon járás egyházlátogatósága jelenti, hogy a szőlőskei egyház gondnoki számadásában a bevételi rovatban évről-évre egy 22 korona összegről szóló áltétel szerepel, amely összeg sohasem lett az egyház pénztárába befizetve, s amellyel együtt a gondnok által előlegezett 21 kor. 07 fillér túlkiadás 43 kor. 07 fillérré növekednék. Kéri ennek törlését.

Miután ugyanazon egyházlátogatóság jelentése szerint Nagy János számadó gondnok és társai a szóban lévő 22 koronáról az egyház javára lemondottak, s a számadó gondnok csakis a 21 kor. 07 fillér túlkiadás visszatérítéséhez tart igényt, így a 22 korona törlése szükségtelenné vált.

53. Olvastatott a m.-izségi egyház előljáróságának kérvénye, melyben annak megengedését kéri, hogy a mostani iskolát és tanítói lakot a fundussal együtt eladhassa, és az új iskolát és tanítói lakot a parochiális kertnek azon a részén építhesse fel, mely ezelőtt egyházi lakásul s javadalmul szolgált. Viszont a lelkész e kert-részért azt a 2 vékás földet kaphassa cserébe, amely most az egyházi használatában van.

A kérvénnyel kapcsolatban beterjeszti az előljáróság a megfelelő presbiteri és közgyűlési jkönyvi kivonatot is, mely úgy a presbitériumnak, mint a közgyűlésnek a kérvényben foglaltakhoz való hozzájárulásáról tanúskodik.

Az e.-m. közgyűlés a m.-izségi egyház kérelmének helyt ad, s egyben utasítja az egyház előljáróságát, hogy a kötetendő adásvételi szerződést annak idején megerősítés végett terjessze be az egyházmegye elé.

54. Ugyancsak a m.-izségi egyház előljárósága beterjeszti az építendő iskola tervrajzát és költségvetését a megfelelő presbiteri és közgyűlési határozattal egyetemben.

Utasítatik az izsépi egyház előjárósága, hogy az államépítészeti hivatal által már jóváhagyott tervet és költségvetést a főszolgabírói hivatalnál is mutassa be, az esperes pedig megbíztatik, hogy ennek megtörténte után azt az egyházmegye nevében erősítse meg.

55. Olvastatik a deregnyői egyház presbitériumának a kir. tanfelügyelő állandó sürgetése folytán az iskolai túlsúfoltság megszüntetése tárgyában hozott határozata, mely szerint a presbitérium a túlsúfoltság kérdését akként akarja megoldani, hogy a jövő iskolai évtől kezdve csupán ev. ref. vallású gyermekeket fogad el iskolájába, s csak a törvényes létszám el nem érése esetén nyitja meg iskoláját a más felekezetűek előtt, a törvényes létszám gondos szem előtt tartásával. Egy második tanítói állomás felállításába, s egy másik tanterem felépítésébe azért nem hajlandó belemenni, mert a deregnyői református tankötelesek részére teljesen elegendő a jelenlegi iskola is. Ez idő szerint ugyanis 54 ref. vallású gyermek jár az iskolába, a más felekezetűek száma pedig 37-et tesz ki, ami az iskolába járó növendékek létszámának több mint $\frac{1}{3}$ -ad részét képezi, s így a túlsúfoltság kérdése a fent előadott módon is meg lesz oldva.

Az egyházmegyei közgyűlés a deregnyői egyház presbitériumának határozatát tudomásul veszi.

56. A nagyráskai egyház presbitériuma jelenti, hogy Zsoldos Ferenc okleveles tanítót egyházuk tanítójává választotta.

Az egyházmegye a bemutatott okmányok alapján Zsoldos Ferenc n.-ráskai tanítót állásába beerősíti, az egyházmegyébe bekebelezi, és e határozatát az egyházkerületre felterjeszti.

57. A nagyráskai egyház előjárósága az új tanítói díjlevél 3 egyenlő példányának a megerősítéseért folyamodik.

Az egyházmegye az esperes által már megerősített díjleveleket jóváhagyja és megerősíti.

58. Olvastatott a deregnyői egyház előjáróságának kérvénye, melyben a bemutatott presbiteri és közgyűlési határozatok alapján a lelkészi funduson levő rozoga melléképületek helyett (magtár, kocsiszín, istálló) újaknak az építésére kér engedélyt; továbbá a 3486 koronáról szóló építkezési szerződés megerősítését és a 2 egyenlő példányban bemutatott, 390 kor. 34 fillér fuvar- és kézimunka váltságról szóló kivetési lajstrom megerősítését kéri.

Miután a beterjesztett iratokból az tűnik ki, hogy mindezek az ügyek teljesen szabályszerűen le lettek tárgyalva, az egyházmegyei közgyűlés az új melléképületek építésére az engedélyt megadja, az építkezési szerződést és a kivetési lajstromokat megerősíti.

59. Olvastatott a ladamóci egyház előjáróságának kérvénye, melyben azt kéri, hogy eszközölje ki az egyházmegye, miszerint a ladamóci egyház tanítói lakásának renoválására 800 korona egyh.-kerületi kölcsönt kaphasson 5% kamat mellett, — úgyszintén hogy 600 korona régi egyházkerületi tartozásuk ez újabb kölcsönnel szintén 5%-os kamatfizetés mellett egyessék.

Megbíztatik az esperes, hogy amennyiben a ladmóci egyház a törvényes formások mellett biztosítja a 800 koronát, nevezetesen úgy a presbitérium, mint a közgyűlés azt az egyház nyilvános tartozásának jelenti ki, — az egyházmegye pártoló határozata mellett terjessze fel a kérvényt az egyházkerületre.

60. Olvastatott Bottka Gyula kistoronyai tanító és a kistoronyai egyház előjáróságának együttes kérvénye, melyben aziránt folyamodnak, hogy erősítse meg az egyházmegye a kistoronyai presbitérium és közgyűlés azon határozatát, melynélfogva az egyház hívei családonként egyenlő arányban évi 100 korona, sem a lelkészi, sem a tanítói fizetésbe be nem számítható tiszteletdíjat fognak fizetni Bottka Gyula tanítónak azon lelkészi teendők teljesítéseért, melyeket Bottka Gyula az egyházban minden két egymásután következő vasárnap végez.

Kérik egyszersmind, hogy a segélyosztó-bizottság által eddig folyósított évi 40 korona e.-m. segély is évről-évre utaltassék ki Bottka Gyula tanítónak.

Az e. m. közgyűlés a n.-toronyai presbiterium és e.-községi közgyűlés határozatát azzal a határozott kikötéssel erősíti meg, hogy a kérdéses 100 korona sem a lelkészi, sem a tanítói fizetésbe be nem számítható.

A 40 korona segélyre nézve pedig ajánltatik Bottka Gyula az e.-m. segélyosztó-bizottság figyelmébe.

61. Olvastatott a nagy- és kistoronyai egyház előljáróságának együttes kérvénye, melyben aziránt folyamodnak, miszerint engedje meg az egyházmegye, hogy lelkészi állomásuk 3 évig betöltetlenül maradjon, mivel a rozoga állapotban levő papi lakásba nem kaphatnak lelkészt, — annak rendbehozására pedig anyagi erejük elégtelensége folytán ez idő szerint képtelenek, míg 3 év múlva teljes bizonyossággal képesek lesznek a papi lakást rendbehozni.

Kérik egyszersmind, hogy ez időre Baczó Balázs mostani s.-lelkészük erősíttessék be h.-lelkészül.

Az egyházmegyei közgyűlés a nagy- és kistoronyai egyház kérését márcsak azért sem teljesítheti, mivel a lelkészi állásra a pályázat már ki lett hirdetve.

62. Olvastatott a tussai egyház előljáróságának kérvénye, melyben templom renoválására és toronyépítésre kér engedélyt. Bemutatja egyszersmind a tervet és költségvetést, úgyszintén 2 egyenlő példányban a 7561 kor. 50 fill. összegről szóló kivetési lajstromot.

Az egyházmegyei közgyűlés a templom renoválására és a toronyépítésre a tussai egyháznak az engedélyt megadja. Egyben utasítja az egyház előljáróságát, hogy a tervet és költségvetést úgy az államépítészeti, mint a főszolgabírói hivatalnak mutassa be, valamint a tervrajz és kivetés

elfogadásáról szóló presbiteri és közgyűlési határozatokat terjessze be az esperesi hivatalhoz; az esperes pedig megbíztatik, hogy ezek után a tervet és költségvetést, valamint a kivetési lajstromot az egyházmegye nevében erősítse meg.

63. A gálszécsi egyház előljárósága beterjeszti 4 példányban az esperes által már megerősített új tanítói díjlevelet, s annak megerősítését kéri.

Miután az új díjlevelek s a régi közt semmi lényegbevágó különbség nincs: az egyházmegye azokat megerősíti, illetőleg az esperes által eszközölt megerősítést jóváhagyja.

64. A kisazari egyház előljárósága a gálszécsi járás egyházlátogatósága útján a roskadozó lelkészlak rendbehozatala céljára a kért tökesegély folyósításának a kieszközléseért folyamodik.

Miután a konvent egy korábbi határozata szerint a tökesegély csak 1908-ban lesz újra folyósítva, — utasítatik a kisazari egyház előljárósága, hogy folyamodását majd akkor adja be.

65. Olvastatott a f.-zempléni ev. ref. egyházmegye 1906. ápr. 9-én S.-a.-ujhelyben tartottlelkészi értekezlete jegyzőkönyvének 3-ik pontja, mely szerint a csernahói lelkész előadta a lelkészértekezleti gyűlésen, hogy miután a papi lakás szűk volta miatt nem tudott a s.-lelkésznek lakást adni, — felkérte a presbiteriumot, hogy a káplán részére építtessen egy lakószobát a paróchián. Azonban a presbiterium e kérés teljesítését megtagadta. Minthogy azonban káplánszobára nélkülözhetetlen szükség volt: a lelkész kénytelen volt a maga költségén építeni, s mintegy 160 koronája fekszik benne az épületben. Minek folytán a lelkészi értekezlet azon indítványt terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy küldjön az egyházmegye egy küldöttséget Csernahóra azzal a megbízással, hogy az vizsgálja meg, miszerint csakugyan komoly szükség volt-e a kérdéses lakószoba építésére, és vajjon úgy van-e az építve, hogy majd a későbbi lelkészek is célszerűen használhatják?

Az egyházmegyei közgyűlés a csernahói egyházba Kozma Antal papi tanácsbíró és Bernáth Aladár világi aljegyzőt azzal a megbízással küldi ki, hogy a csernahói lelkész és presbiterium között a lakszoba építési költségeire nézve méltányos egyezséget hozzanak létre.

66. Olvastatott a gálszécsi egyház előljáráóságának kérvénye, melyben előadja, hogy az egyház kénytelen volt kölcsönvenni azt az 1583 kor. 41 fillérnyi alapítványi tőkét, mely részben a lelkésznek, részben a tanítónak tartozik kamatozni, részben pedig egyesek által orgonára lett adományozva. Kénytelen volt pedig azért, hogy kifizethesse templomépítésből származott adósságát, melyet a kölcsönadó felmondott. Miután a presbiterium ezen intézkedését a közgyűlés is jóváhagyta, kéri az egyházmegyei gyűlést, hogy e határozatot megerősíteni sziveskedjék annyival is inkább, mivel az orgona-alap még ez év májusában vissza fog térítettetni, a lelkészi és tanítói alap-tőke után pedig az egyház hajlandónak nyilatkozott a 4%-os kamatokat a lelkésznek és a tanítónak a tőke helyreállításáig pontosan fizetni.

Az egyházmegyei közgyűlés az előterjesztésben előadott feltételek mellett a presbiterium és közgyűlés határozatát jóváhagyja és megerősíti.

67. Olvastatott a lasztóci egyház előljáráóságának kérvénye, melyben annak megengedését kéri, hogy megrongált templomának kijavítására a nagykázmei egyháztól a Rácz Ádám-féle alapítványból 600 koronát 6% kamat mellett 3 évre kölcsönvehessen.

Az egyházmegyei közgyűlés a 3 év alatt való visszatérítés kötelezettsége mellett a kért kölcsön felvételét a lasztóci egynáznak megengedi, úgy azonban, hogy a kölcsön felvételéről szóló presbiteri és közgyűlési határozatokat előbb mutassa be az esperesi hivatalnak.

68. A hegyii egyház előljáráósága az ottani templom építési költségeinek fedezése céljából tett 2000 koronás rendkívüli egyházi adóketést jóváhagyás végett bemutatja.

Miután a kivetés az egyházi törvények rendelkezéseinek megfelelőleg történt s az ellenfelebbezés be nem adatott, a 2000 koronás rendkívüli egyházi adókivetés megerősítettik.

69. Esperes jelenti, hogy a sátoraljaújhelyi járás főszolgabírája az iránt kereste meg, miszerint a bodzásújlaki és garanyi egyházak, valamint a néhai Gyarmathy Soma bodzásújlaki lelkész terhére előírt köztartozások kiegyenlítése céljából a szükséges intézkedéseket tegye, aminek következtében az említett egyházak köztartozásai kiegyenlítésére általa felhívván, a Lelkész azt jelentette, hogy a fennálló 516 K 73 f. adótartozásból hozzávetőleg 440 K az elhunyt lelkész özvegyét s csak a fennmaradó összeg terheli az anya és leányegyházat, amelynek kiegyenlítéseként javasolja, hogy úgy az özvegy, mint az egyházak tartozásainak kiegyenlítésére utasítsanak.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja özv. Gyarmathy Sománét, hogy a reá eső részből 240 koronát 8 nap alatt fizessen be a község pénztárába, az Esperes pedig utasítatik, hogy az egyházmegye pénztárából 200 koronát fizessen ki a községi pénztárba, amely összeg akként lesz visszafizetve, hogy a Gyarmathy Sámuelné részére a segélyosztó-bizottság 100 korona segélyt adjon évenként. A részére ekként megszavazott összeg a Dékán által az egyházmegyei pénztárba visszafizetendő.

Végül utasítatik úgy a bodzásújlaki, mint a garanyi egyház elöljárósága, hogy a szóban lévő köztartozásokból reájok eső részt szintén azonnal, legkésőbb 8 nap alatt egyenlítsék ki.

70. Esperes jelenti, hogy országos tanítói nyugdíjjáru-lékkal több egyház tartozásban van, u. m.:

Nagybári	---	---	---	---	---	129 K 50 f.
Csernahó	---	---	---	---	---	124 „ — „
Garany	---	---	---	---	---	24 „ — „
Imreg	---	---	---	---	---	27 „ 60 „

Ladamóc	---	---	---	---	24	K	—	f.
Lasztóc	---	---	---	---	311	„	34	„
Alsómihalyi	---	---	---	---	654	„	—	„
Szőllőske	---	---	---	---	72	„	—	„
Szürnyeg	---	---	---	---	48	„	—	„
Kistoronya	---	---	---	---	708	„	—	„
Nagytoronya	---	---	---	---	790	„	60	„
Bodzásújlak	---	---	---	---	25	„	11	„
Zemplén	---	---	---	---	72	„	—	„
Magyarsas	---	---	---	---	744	„	12	„
Kolbása	---	---	---	---	68	„	—	„
Összesen					3812	K	27	f.

Amidőn az egyházmegye sajnosan veszi tudomásul ezen nagymérvű hátralékok fennállását, utasítja az elősorolt egyházakat, hogy e hátralékok részleges törlesztésére, viszonyaikhoz mérten, egy bizonyos összeget már most fizessenek ki, egyúttal pedig azonnal folyamodjanak a királyi tanfelügyelő útján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez részletfizetési engedélyért. Gondoskodjanak továbbá évi költségvetésükben a hátralékok kiegyenlíthetésének módjáról s a szükséges fedezetről.

Ezzel kapcsolatban utasíttatik az egyházlátogatóság is, hogy az évi látogatás alkalmával szerezzon arról meggyőződést, vajjon a fentebbi határozat az egyházak által végrehajtatott-e s mutassa ki a felveendő jegyzőkönyvben, miként gondoskodtak az egyházak a tartozás fedezéséről s miként folyamodtak e részletfizetési engedélyért, mily elbánásban részesült kérelmük s mily összeget törlesztettek? Az ezek folytán hozandó egyházmegyei határozat a következő évben működendő egyházlátogatóságnak az ellenőrzés gyakorlása végett átadandó lesz.

71. Egyházlátogatóság jelenti, hogy a nagyráskai egyház templom- és iskolaépítési célokra az 530 kor. lelkészi tőkét, a 200 kor. Szondy-Kenessey-alapítványt és a 300 koronát kitevő regále-kártalanítási összeget elköltötte anélkül, hogy e tőkék

s azok kamatainak visszatérítéséről gondoskodott volna s az egyházmegye engedélyét kikérte volna.

Egyházmegyénk utasítja a nagyráskai egyházat, hogy a törvényes formák betartása mellett, vagyis a presbiterium és közgyűlés által hozandó határozatában jelentse ki ezen tartozást az egyház nyilvános tartozásának. Utasítja egyúttal arra is, hogy a kamatok fizetéséről gondoskodják.

Ezel egyidejűleg Tudja Mihály és Virág József egyházmegyei tanácsbírák megbíztatnak, hogy a helyszínén megejtendő vizsgálat útján állapítsák meg, mely összegben, mily alapot költött el az egyház, kinek mulasztásából nem kéretett ki a tőkék kölcsönvételének engedélyezése az egyházmegyétől, végül miként és mennyi idő alatt gondolja az egyház e tőkéket visszatéríteni.

72. Esperes jelenti, hogy a gálszécsi egyházat illető s Molnár Béla ottani lakos ingatlanára bekebelezett 200 kor. összegnek a Kovács Sámuel és neje által megvett ingatlan résztehermentesítése céljából a gálszécsi egyház előljárósága által 1904. évi április hó 29-én kiállított tehermentes lejegyzési engedélyt megerősítette.

Tudomásúl vétetik.

73. Egyházlátogatóság előterjesztést tesz, hogy Kecskeméti Zsigmond kistráskai tanító, az abarai körben megbízott iskolalátogató, tekintettel arra, hogy ő a saját iskolájának iz iskolalátogatója lévén, ezen megbízatása kistráskai tanítói állásával összeférhetlen, az abarai körben viselt iskolalátogatói tisztség alól mentessék fel és helyette más valaki választassék.

Az előterjesztés elfogadása mellett Kecskeméti Zsigmond az abarai körü iskolalátogatói tisztség alól felmentetik, és helyére Várad Pál deregyői tanító választatik meg.

74. Esperes jelenti, hogy közhirdetésre a kisazari, nagybárii, nagyráskai, zempléni, nagytoronyai és gercselyi egyházak kérik magukat felvétetni.

Közhirdetésre a nagybárii, nagytoronyai és nagyráskai egyházak jelöltetnek ki.

75. Esperes jelenti, hogy Péter Mihály gálszécsi lelkész által Illés János tussai tanító ellen és viszont tett fegyelmi feljelentés következtében Illés János tussai tanító ellen a fegyelmi eljárást elrendelte, míg nevezettet a Péter Mihály gálszécsi lelkész ellen emelt fegyelmi panaszával elutasította. Jelenti továbbá, hogy a fegyelmi vizsgálat megejtésével megbízott küldöttség előtt Illés János tanító Péter Mihály lelkésztől bocsánatot kért s kijelentette, hogy amennyiben 1907. évi március hó 1-től magát nyugdíjaztatni kívánja, tussai tanítói állásáról a jelzett időponttól kezdődőleg lemond s a pályázatnak már most leendő kiírására felhatalmazást ad. Végül jelenti, hogy Péter Mihály lelkész a bocsánatkérés és az állásáról való lemondás következtében Illés János ellen a fegyelmi büntetés alkalmazását nem kívánja.

A jelentés tudomásul vétele mellett egyházmegyei közgyűlés Illés Jánosnak tussai tanítói állásáról 1907. évi március hó 1-vel való lemondását tudomásul veszi és utasítja az egyház előljáróságát, hogy a tanítói állomásnak 1907. évi március hó 1-vel leendő betöltésére pályázatot hirdessen.

76. Olvastatott Soltész Gyula kisazari lelkész kérvénye, melyben betegségére való tekintettel, káplántartás és ennek díjazására államsegély engedélyezése iránt folyamodik.

Egyházmegyei közgyűlés Soltész Gyula kisazari lelkész munkaképtelenségét a bemutatott orvosi bizonyítvány alapján megállapítja s a kérvényt a főtiszteletű Egyházkerületre azzal terjeszti fel, hogy azt hozandó határozatával együtt a Konvent congrua-bizottságához felterjeszteni szíveskedjék.

77. Olvastatott a homonnai missió ev. ref. egyház 1905. évi egyházlátogatási jegyzőkönyve, évkönyve és az egyház lelkészének működéséről, a missió népmozgalmi és vagyoni adatairól szóló jelentése.

Amennyiben különös intézkedés szüksége fenn nem forog, azoknak a főtiszteletű egyházkerülethez leendő felterjesztése elhatároztatik.

78. A kolbásai ev. ref. egyház az egyházlátogatóság útján tartozásainak némi fedezete céljából segélyre kéri magát ajánlítani.

Az egyházmegyei közgyűlés az egyház előterjesztett kérelmét a segélyosztó-bizottsághoz teszi által.

79. Olvastatott Missák Péter ny. tanítónak kérvénye, melyben hosszas tanítóskodására való tekintettel segélyt kér.

Az egyházmegyei közgyűlés az előterjesztett kérelmét a mindenkori segélyosztó-bizottság figyelmébe ajánlja.

80. Olvastatott a bodzásújlaki ev. ref. egyháznak kérvénye, melyben a régi tanítói lakás és 6 kat. hold szántóföldre a főt. egyházkerületnél lévő tartozása egy részének kiegyenlítése céljából 4000 korona törlesztéses kölcsön felvételének engedélyezését kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés a kölcsön felvételét elvben engedélyezi s megbízza az egyházmegye esperesét, hogy ha az egyház és a kisbirtokosok földhitelintézete közt a fix megállapodások létrejönnek, s az egyház a kölcsönt al pari $5\frac{8}{10}\%$ -on 40 év alatti törlesztés mellett vagy ennél előnyösebben megkapja, úgy a végleges engedélyt a kölcsön felvételére az egyházmegye nevében adja meg.

81. Olvastatott a segélyosztó bizottságnak 1905. nov. 20-án Sátoraljaujhelyen felvett jegyzőkönyve, mely egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetik, amint következik:

A felső-zempléni ev. ref. egyházmegye segélyosztó-bizottságának 1905. évi nov. 20-ikán Sátoraljaiúj helyben tartott üléséről felvett

jegyzőkönyv.

Jelen voltak :

Huttka József esperes és *Dókus Ernő* v. egyházmegyei tanácsbíró elnöklete alatt: *Kozma Antal*, *Tudja Mihály* és *Péter Mihály* bizottsági tagok.

1. Elnökség az ülést megnyitván esperes jelenti, hogy a következő segélyek érkeztek a püspöki hivatalból:

a) Pót-államsegély az 1904-ik évre	---	---	---	378 K 76 f.
b) Államsegély az 1905-ik évre	---	---	---	1280 „ — „
c) Baldácsy-alapból	---	---	---	699 „ 10 „
d) Hollandi és Szükösi tárból	---	---	---	240 „ — „
e) Tolcsvai Nagy Gedeon-alapból	---	---	---	200 „ — „
f) Szegény lelkészek és tanítók tárából	---	---	---	4 „ 28 „

Hasonlóan jelenti esperes, hogy a következő kérvények lettek beadva: *Egyházak*: Alsómihályi, Kolbása, Nagytoronya, Kistoronya, Csernahó, Nagyráska, Szalók, Ladamóc, Zemplén, Gálszécs, Nagykázmér, Kistráska, Magyarsas, Gercsely, Morva. — *Lelkészek*: Janka Károly, Szombathy Antal, Rác József, Tudja Mihály, Soltész Gyula, Stefán Mihály, Kádár János, Szeghő Béni, Virág József, Sztankovics Lajos, Péter Mihály, Bottka Bertalan, Kozma Antal. — *Tanítók*: Bottka Gyula, Sípos Ferenc, Szombathy Dániel, Berencsy Endre, Pap József, Mizsák Péter, Nyitray József. — *Lelkészi özvegyek*: özv. Lengyel Józsefné, özv. Hajzer Endréné, özv. Babarék Dánielné, özv. Soltész Károlyné, özv. Gyarmathy Sománé, özv. Ujj Istvánné. — *Tanítói özvegyek*: özv. Magyar Istvánné, özv. Mózes Mihályné, özv. Kastély Györgyné, özv. Ónody Miklósné.

Bizottság alapos vizsgálat tárgyává tette a kérvényeket s a költségvetésben megállapított összegek levonása után a következő segélyeket osztotta ki:

Az 1904-ik évi pót-államsegély:

Kádár János öt kiküldetésért	à 8 K	---	---	40 K — f.
Kozma Antal három	„ „ 8 „	---	---	24 „ — „

Sütő Kálmán egy kiküldetésért à 8 K	8 K — f.
Virág József egy " " 8 " — — —	8 " — "
Szeghő Béni egy " " 8 " — — —	8 " — "
Huttka József egy " " 8 " — — —	10 " — "
Péter Mihály egy " " 8 " — — —	10 " — "
Janka Károly egy " " 8 " — — —	10 " — "
Tudja Mihály debreceni útjáért — — — — —	33 " — "
Bernáth Elemér halálát tudató táviratok — — —	10 " — "
Tavaszi jegyzőkönyvhitelesítés (Hutka József, Sütő Kálmán, Kádár János, Virág József, Janka Károly és Tomory Pálnak) à 4 K — — — — —	24 " — "
Huttka József őszi jegyzőkönyv-hitelesítésért — — —	10 " — "
Péter Mihály " " " — — —	10 " — "
Virág József " " " — — —	10 " — "
Kiss Tamás " " " — — —	10 " — "
Sütő Kálmán " " " — — —	10 " — "
Tudja Mihály " " " — — —	10 " — "
Szeghő Béni " " " — — —	4 " — "
Kádár János " " " — — —	4 " — "
Huttka József segélyosztó bizottsági ülés — — —	10 " — "
Kozma Antal " " " — — —	10 " — "
Tudja Mihály " " " — — —	10 " — "
Péter Mihály " " " — — —	10 " — "
Kádár János időszaki bírósági ülés — — — — —	10 " — "
Szeghő Béni " " " — — — — —	10 " — "
Papi aljegyző tiszteletdíja — — — — —	40 " — "
Tanügyi biz. előadó tiszteletdíja — — — — —	20 " — "
" " " fuvardíja — — — — —	5 " 76 "

Államsegély az 1905-ik évre :

Esperes tiszteletdíja irodai átalány címén — — —	200 K — f.
Dékán " — — — — —	100 " — "
Huttka József miskolci egyházker. gyűlés — — —	40 " — "
Kádár János " " " " — — —	40 " — "
Szeghő Béni " " " " — — —	40 " — "
Péter Mihály " " " " — — —	40 " — "
Huttka József sárospataki " " " — — —	30 " — "
Kozma Antal " " " " — — —	30 " — "
Tudja Mihály " " " " — — —	30 " — "
Péter Mihály " " " " — — —	30 " — "

Papi főjegyző tiszteletdíja	100 K — f.
Könyvtárnok „	10 „ — „
Tanügyi biz. előadó fuvardija	14 „ 24 „
Kolbásai egyháznak	45 „ — „
Nagytoronyai „	47 „ — „
Kistoronyai „	24 „ 34 „
Csernahói „	45 „ — „
Zempléni „	50 „ — „
Rácz Józsefnek	35 „ — „
Tudja Mihálynak	50 „ — „
Soltész Gyulának	45 „ — „
Bottka Gyulának	40 „ — „
Nyitray Józsefnek	30 „ — „
Berencsi Endrének	25 „ — „
Pap Józsefnek	25 „ — „
özv. Lengyel Józsefnének	40 „ — „
özv. Hajzer Endrénének	40 „ — „
özv. Ónody Miklósnének	34 „ 42 „

Baldácsy-alap.

Alsómihályii egyháznak	100 K — f.
Kisráskai „	40 „ — „
Szalóki „	40 „ — „
Ladamóci „	25 „ — „
Nagykázméri „	25 „ — „
Nagyráskai „	45 „ — „
Magyarósi „	50 „ — „
Janka Károlynak	50 „ — „
Szombathy Antalnak	46 „ 62 „
Szeghő Béninek	50 „ — „
Virág Józsefnek	50 „ — „
Szombathy Dánielnek	40 „ — „
Mizsák Péternek	22 „ 80 „
özv. Babaréak Dánielnének	50 „ — „
özv. Ujj Istvánnének	24 „ 10 „
özv. Magyar Istvánnének	25 „ — „
özv. Ónody Miklósnének	15 „ 58 „

Hollandi és Szükösi tár :

Gercseyi egyháznak	55 K — f.
Morvai „	35 „ — „
Sztankovics Lajosnak	40 „ — „
Péter Mihálynak	50 „ — „
özv. Ujj Istvánnénak	15 „ 90 „
özv. Soltész Károlynénak	20 „ — „
Mizsák Péternek	5 „ — „
özv. Kastély Györgynének	19 „ 10 „

Tolcsvai Nagy Gedeon-alap :

Gálszécsi egyháznak	30 K — f.
Kozma Antal	50 „ — „
Bottka Bertalan	50 „ — „
özv. Gyarmathy Sománé	50 „ — „
özv. Mózes Mihályné	20 „ — „

Szegény lelkészek és tanítók tára :

Szombathy Antal	3 K 38 f.
özv. Kastély Györgyné	— „ 90 „

A kiküldetéseknél a költségelőirányzat tetemesen túl lévén lépve s nagy részben az illetőknek ki is fizetve, bizottság kénytelen volt azt elfogadni, de felhivandónak határozta az egyházmegye esperesét, hogy jövőre igyekezzék a költségvetés ezen tételét is betartani, s olyan funkcióknál, mint pl. lelkészválasztás, lelkészbeiktatás, templomszentelés, iskolamegnyitás sat., ne állapítson meg díjakat, s ott ahol a kiküldetés az egyes gyülekezetek érdekében történik, kötelezze azokat a díjak megtérítésére.

Kmf.

DÓKUS ERNŐ

tb. v. elnök.

HUTKA JÓZSEF

esperes, a segély-osztó biz. p. elnöke.

KOZMA ANTAL

papi tanácsbíró.

PÉTER MIHÁLY

biz. tag.

TUDJA MIHÁLY

biz. tag.

Tudomásúl vétetik.

82. Beterjesztetik a br. Baldácsy-alap 1905. évi kezeléséről vonatkozó ügyvivői jelentés.

Tudomásúl vétetik.

83. Olvastatott Tóth István mihályii lelkész azon jelentése, hogy egri lelkészszé választatván: mihályii állomásáról lemondott s a mihályii egyház pedig beleegyezett abba, hogy új állomására azonnal eltávozhassék. Bejelenti továbbá, hogy helyettesítését Erdélyi András lasztóci lelkészre és Berencsi Endre mihályii tanítóra bízta 1906. április 24-ig, ameddig az egyházban szolgálni lett volna köteles. A presbytériummal az anyagi ügyekre nézve leszámolt, az ingó vagyont a helyettesítő lelkésznek leltár mellett átadta.

A tett intézkedés jóváhagyólag tudomásúl vétetik.

84. Előterjesztetik a mihályii lelkész választásra vonatkozó jelentés, amelyszerint az egyház az 1906. évi január hó 21-én megtartott lelkészválasztás alkalmával, meghívás útján, egyhangúlag, Cseh Pál, miskolci segédlelkészt választotta lelkészévé.

Miután az iratokból kitűnik, hogy úgy a választást megelőző eljárás, mint maga a választás is törvényesen folyt le, az ellen felebbezés be nem adatott s a megválasztott a választást elfogadta: egykázme gyénk Cseh Pált a mihályii egyház lelkészének ezennel kijelenti, megválasztását megerősíti s azt a főt. egyházkerületnek bejelenti.

85. Beterjesztetik az alsó-mihályii lelkészi díjlevél 3 példányban.

Miután a beterjesztett díjlevél az előzővel mindenben megegyezik, — megerősíti egyházmegyénk azzal, hogy hasonló célból a főt. egyházkerületre is felterjesztendő.

86. Az egyházmegyei missió bizottság tagjaiul megválasztottak: Hutka József esperes, Dókus Ernő világi tanácsbíró és Bernáth Aladár világi aljegyző.

87. A segélyosztó bizottság tagjaivá 1 évre megválasztottak:

Az esperes és Dókus Ernő világi tanácsbíró elnöklete alatt Kozma Antal, Tudja Mihály és Péter Mihály.

88. A tavaszi egyházkerületi közgyűlésre képviselőkkül kiküldettek:

Az elnökség mellett rendes tagokul: Virág József, Kádár János papi, Dókus Ernő, Diószeghy János világi tanácsbírák. Péter Mihály papi és Dókus László világi főjegyzők; póttagokul: Szegő Béni papi tanácsbíró és Bernáth Aladár világi aljegyző.

Felkéretnek az egyházkerületi közgyűlésre kiküldött rendes tagok, hogy netaláni akadályoztatásuk esetén e körülményt az esperessel idejében tudassák, hogy a póttagok kiküldése iránt intézkedhessék. A közgyűlésen megjelenő kiküldöttek figyelme felhívatik az egyházkerület 1903. évi tavaszi közgyűlésének 122. pontjában foglalt azon határozatra, hogy az egyházkerületi közgyűlésen elejétől végig jelen lenni tartoznak.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

A felsőzempléni ev. ref. egyházmegye **időszaki bíróságának** 1905. évi nov. 20-án Sátoraljaujhelyben tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.

Tárgy: Várady Pál deregnyői tanító ellen beadott panasz.

Jelen voltak a bíróság részéről: Hutka József esperes és Dókus Gyula, legidősebb világi tanácsbíró elnöklete alatt: Kozma Antal, Szeghő Béni, Dókus Ernő stb. szavazóbírák. A felek részéről: Várady Pál tanító. Előadó: Kádár János tb. jegyző: Bernáth Aladár.

A bíróság ekként megalakulván, elnök jelenti, hogy a panaszt tevő Beregszászy István kir. tanfelügyelő személyesen meg nem jelenhetett, de írásbeli nyilatkozatot küldött be, mely a tárgyalás folyamán fel fog olvastatni.

Tényállás: Zemplén vármegye kir. tanfelügyelője megbízta a butkai körjegyzőt ennek 1905. okt. 24-ről 1240. sz. a. kelt jelentése szerint, hogy ha a deregnyői iskolánál a legcsekélyebb mulasztást észrevesz, tartsa hivatalos kötelességének azt a tanfelügyelőnek azonnal bejelenteni. — Több deregnyői lakos panaszkodván előtte, hogy nincs iskola, ezt bejelentette a tanfelügyelőnek, ki 1905. január 21-én a helyszínén megjelenván, két jegyzőkönyvet vett fel; egyikben konstataulta, hogy a tanterem piszkos, mert pártpolitikai gyűlésre használtatott, — hogy a múlt évben a tanítót hanyagságáért megintette, de az rajta nem fogott, — hogy gróf Lónyay súlyos kötelességmulasztással vádolta és erkölcsi visellete ellen kifogást emelt, — hogy szorgalma nincs s társadalmi élete kifogásolt: ezért tőle az államsegélyt elvonni s ellene a fegyelmi vizsgálatot elrendelni javasolja; a másik jegyzőkönyv szerint 1905. január 21-én d. e. $\frac{1}{4}$ 9 órakor megjelent a deregnyői iskolában, se a tanítót, se a növendékeket ott nem találta s az általa kihallgatott tanítóné azt vallotta, hogy férje 20-án reggel Nagymihályba ment programbeszéd meghallgatására, honnan estére jön vissza, — hogy férje két napja

korteskedett s harmadnap délben a választók előtt kijelentette a követendő irányt. Ezen jegyzőkönyv aláírását a tanítóné — férjétől félve, — megtagadta.

1905. febr. 23-án Deregnő község bírása és a körjegyző $\frac{3}{4}$ 10 órakor megjelenvén az iskolánál, azt csukva találták s az általuk jegyzőkönyvileg kihallgatott lelkész, mint iskolaszéki elnök azt vallotta, hogy a tanító két-három napra terjedő távozását jelentette neki, mit ő tudomásul vett. A körjegyző és bíró ezen vallomásból azt látván, hogy Várady Pál többsége tudta, beleegyezése nélkül önhatalmúlag meghosszabbította szabadságát, minthogy ezen eljárása mindig ismétlődik, minthogy ez kijavíthatatlan hátrányára van a gyerekeknek, minthogy az ilyen állapot egyáltalán tarthatatlan, kéri a leg-sürgősebben a legszigorúbb vizsgálatot megejteni.

A cultusminiszter 1905. szept. 22-ről 69775. sz. a leiratával hivatkozással az 1893. XXVI. t. c. 13. §-ra, kéri a fegyelmi vizsgálat elrendelését, miután kötelességét nem teljesíti, szorgalma nincs, társadalmi élete kifogás alá esik, a tanfelügyelő hanyagságáért már megintette minden eredmény nélkül, iskoláját jan. 21-én bezárva találta, mert kortesúton volt, mely indokok alapján püspök úr ő méltósága szept. 28-án 1349. sz. a. a fegyelmi vizsgálatot hivatalból elrendelte s az egyházmegyei elnökség okt. 5-ről 489. sz. a. hozott határozatával közölte a vádat és felhívta Váradyt védelme előadására — Várady védelmében azt állítja, hogy febr. 21-én fia esküvőjén volt a lelkész engedelmével, febr. 19—23-ig, — tagadja, hogy ez ismétlődött volna s hogy hanyag lenne és megintést érdemelt volna, sőt idézi az egyházmegyei iskolalátogatóság jelentését, mely szerint iskolája kitűnő előmenetelű, rend és fegyelem tekintetében példányszerű s tíz év óta kitűnő osztályzatú. — Kéri a Lónyay-féle vád igazolását, mert különben maga szerez orvoslást. Végül azt állítja, hogy jan. 20-án a lelkész engedelmével volt Nagymihályban, honnan csak másnap jöhetett haza, mert fuvarosa otthagya. — Az egészség személyes bosszú művének tartja. Becsatolja Deregnő község előljáróságának s az egyházi előljáróságnak 1905. okt. 11-ről kelt közös bizonyítványát, mely szerint hivatalos kötelességét lelkiismeretes pontossággal teljesíti úgy, hogy még szerdán és szombaton délután is tanít, sőt az ismétlőket este 6—8 óráig. Az egyházmegyei ügyész okt. 15-ről kelt véleményében szintén csatlakozván a fegyelmi vizsgálat elrendelés-

séhez, annak foganatosításával Virág József és Diószeghy János t.-bírák bizattak meg, kik okt. 28-án jelentek meg a helyszínén, ahol előbb Diószeghy János letette bírói esküjét s ahol a vád képviselőjében személyesen megjelent Beregszászy István kir. tanfelügyelő is saját kérelme folytán, ki azonban a vizsgálat befejezésével a jegyzőkönyv aláírását megtagadta. A kihallgatott Várady Pál ugyanazokat ismétli, amiket védelmi iratában előadott; kiegészítve azzal, hogy febr. 19—23-a félévi szünidő volt s ő az esperes és lelkész tudtával fia lakadalmán volt. Tanuúl hívja fel az egész községet, hogy szorgalmasan teljesíti kötelességét. Tudja Mihály lelkész — iskolaszéki elnök vallja, hogy az ő engedelmével ment el Nagymihályba. A tanító neje vallja, hogy ő csak annyit mondott, hogy férje Nagymihályba ment a programmbeszédet meghallgatni, honnan aznap visszajön s hogy a jegyzőkönyvet azért nem írta alá, mert az vallomásával nem egyezett.

Egyházmegyei ügyész az elnökség nov. 1-éről 558. sz. a. indítvány tételére hivatván fel, a fegyelmi eljárást beszüntetni javasolja, miután beigazolja látja, hogy a tanító hivatalos kötelességét lelkiismeretesen teljesíti s miután egyetlen vád sem nyert beigazolást, — Zemplén vármegye kir. tanfelügyelője beküldött nyilatkozatában részletesen elmondja a hiányokat, melyeket 1903-ik évi vizsgálata alkalmával a deregnyői iskolában talált s amelyek miatt őt megróttá; gróf Lónyaynak hozzá intézett levelével tudja bizonyítani, hogy a tanító társadalmi tekintetben is kifogás alá esik s hogy Tudja Mihály ismételt nyilatkozata szerint a tanító rossz indulatú, kötekedő ember, aki a népet az uri osztály ellen lázítja s lázította gróf Lónyay ellen is.

Miután vádlott tanító a zárszó jogával élt s a következő költségek megállapítottak: Hutka József esperes részére 15 korona, Kozma Antal, Szeghő Béni, Kádár János tanácsbírák részére 10—10 korona, Várady Pál tanító részére 15 korona. Tudja Mihály és Virág József tanácsbírák részére 10—10 kor., elnökség a tárgyalást berekeszti, s ítélethozatalra visszavonul.

A bíróság az ügy előadása és megvizsgálása után a következőleg

Ítélt:

Várady Pál deregnyői tanító ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr f. évi szept. 22-ről 69775. sz. a.

kelt intézvényében az 1893: XXVI. t.-c. 10. §-a alapján elrendelni kívánt s a tiszánineni egyh.-ker. püspökének f. évi szept. 28-án 1349. sz. a. kelt leíratával és a felső-zempléni egyházmegye elnökségének f. évi október 5-én 489. sz. a. kelt végzésével elrendelt fegyelmi eljárás beszüntették s a felmerült 80 kor. költségekben az államkincstár elmarasztaltatik.

Indokok.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr azért kívánta Várady Pál deregnyői tanító ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelését, mert Zemplén vármegye kir. tanfelügyelőjének jelentése szerint a tanfelügyelő úr az iskolát f. évi jan. 21-én meg nem vizsgálhatta, mert a tanító engedelem nélkül napestig korteskedni volt, — mert f. évi febr. 19—23-ig ismét engedelem nélkül volt távol s ezt gyakran ismétli, amint ezt a jegyző és bíró által kiállított jegyzőkönyv igazolja, — mert a tanterem piszkos, mert az 1904-ik évben hanyagságért meg lett intve minden eredmény nélkül, mert gr. Lónyay Gábor súlyos kötelességmulasztással vádolta és erkölcsi viselete ellen kifogást emelt, mert szorgalma nincs s társadalmi élete kifogásolt; ezek ellenében a f. évi okt. 28-án az egyházmegyei bíróság kiküldöttei által a tanfelügyelő úr jelenlétében foganatosított vizsgálat alkalmával beigazolást nyert, hogy nevezett tanító úgy jan. 21-én egy képviselőjelölt programbeszédének meghallgatására, valamint febr. 19-én a félévi pár napi szünetet felhasználva, fia esküvőjére a lelkész és iskolaszéki elnök, sőt utóbbira az egyházmegye esperesének tudtával volt távol, — hogy a tanterem azért nem volt tiszta, mert a község választópolgárai, a helyi szokás szerint, ott tartották értekezletüket előtte való napon, hogy a községi bírónál senki a tanító hanyagsága miatt panaszt nem emelt, hogy hivatalos kötelességét az 1905. okt. 11-én kelt községi és egyházi előjárósági bizonyítvány szerint lelkiismeretes pontossággal teljesíti, úgy, hogy még szerdán és szombaton délután is tanít, sőt az ismétlődőket este 6—8 óráig, — hogy az egyházmegye által kiküldött iskolalátogatók jelentése alapján, az egyházmegye iskoláját évek során át mindig kitűnőnek vagy dicséretesnek minősítette, így az 1904—1905. iskolai évben is a folyó évi szept. 4-én kelt egyházmegyei jegyzőkönyv 57-ik pontjában

dícséretesnek osztályozta, — hogy a gróf Lónyay Gábor által bejelentett panaszt az egyházmegyei bíróság eljárás tárgyává nem tette, miután a vádat sem gróf Lónyay Gábor, sem a deregnyői egyház presbiteriuma magáévá tenni vonakodott, — hogy a tanfelügyelő úr megintéséről az egyházmegye tudomással nem bír.

Mindezen indokok alapján a fegyelmi eljárást beszüntetni s a felmerült 80 kor. költségben, miután a fegyelmi eljárást a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr hivatalból rendelte el, — az államkincstárt marasztalni kellett.

Miről a vallás- és közoktatásügyi miniszter Budapesten (a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület püspöke útján), Várady Pál deregnyői tanító az ítélet 1—1 eredeti példányának kiadása mellett értesítettnek.

Elnökség felhívására vádlott kijelenti, hogy felebbezési joggal élni nem kíván.

Az ítélet az egyh. törv. 381. §. megfelelőleg három nap alatt az egyházkerület püspöke útján a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz felterjesztetni és vádlottal közölni fog.

Miután pedig bíróság egyházunk önkormányzatára nézve sérelmesnek látja, hogy a kir. tanfelügyelő felekezetünk tanítójának működését a körjegyző felügyelete és ellenőrzése alá helyezte s ez utóbbi kérte a község bírójával együtt a vizsgalat megindítását, — az összes iratokat a legközelebbi egyházmegyei gyűlés elé terjesztetni határozza.

Kmf.

Hitelesítjük :

HUTKA JÓZSEF, sk.
esperes.

DÓKUS GYULA, sk.
egyházmegyei h.-gondnok.

Jegyzette :

BERNÁTH, ALADÁR sk.
v. aljegyző.

A felső-zempléni ev. ref. egyházmegyei **közigazgatási bíróságának** Sátoraljauhelyben 1906. évi április hó 10-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyv.

I.

Tárgy: Marinka András és Kicsiny János presbiterek felebbezési ügye.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus Ernő világi tanácsbírák elnöklete alatt: Kádár János, Kozma Antal, Virág József papi, Nemes Lajos, Diószeghy János világi tanácsbírák, dr. Isépi Tihamér egyházmegyei ügyész és Dókus László világi főjegyző.

Tárgyalás alá vétetett Séra János hardicsai lelkész, valamint Marinka András és Kicsiny János presbitereknek a hardicsai egyház közgyűlése által 1906. évi február hó 25-én hozott azon határozat ellen beadott felebbezése, mellyel az egyházi közgyűlés kimondotta, hogy a vásárolt új belhelyek tulajdonosai közül azok, kik úrbéri telekkel is bírnak, vásárolt belhelyök után külön meg nem adóztathatók, ellenben azok, kik e belhelyeken kívül semmi vagyonnal nem bírnak, mint új települtek, a régi zsellérséget terhelő adófizetésre kötelezendők.

A közigazgatási bíróság a felek meghallgatása s a bemutatott iratok felolvasása után sem lévén azon helyzetben, hogy a felebbezett ügyben érdemleges határozatot hozhasson, ez ügynek helyszíni megvizsgálását elrendeli, kiküldvén Kádár János papi és Dókus Ernő világi tanácsbírákat, hogy helyszíni vizsgálatot tartva, ezen alkalommal különösen a következő kérdések szerint ejtsék meg a vizsgálatot:

1. Az eddigi gyakorlat szerint azon gazdák, kiknek egyúttal zsellérségük is volt, mostanáig mindkettő után fizettek-e egyházi adót?

2. Azon gazdák, kik mostanáig mint gazdák fizettek egyházi adót, de ezen ingatlanukat eladták és zsellérséget vettek, mint gazdák, vagy mint zsellérek lettek-e megadóztatva?

3. Azon zsellérek, kik mostanáig zsellér-birtokkal bírtak, ezek azonban eladták és gazda-birtokot vettek, mint zsellérek, vagy mint gazdák voltak-e mostanáig megadóztatva?

4. Amennyiben vannak gazdák, kik nem belsőséget, de külsőséget vettek és azon építkeztek, korábban azonban gazdák voltak, az eddigi gyakorlat szerint mint gazdák, vagy mint zsellérek lettek-e megadóztatva?

II.

Tárgy: Takács János nagyráskai gondnok és több presbiter kérvénye.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus Gyula világi tanácsbírák elnöklete alatt, Kádár János, Kozma Antal, Virág József papi, Dókus Ernő, Nemes Lajos világi tanácsbírák, dr. Isépy Tihamér egyházmegyei ügyész és Dókus László világi főjegyző.

Olvastatott Takács János nagyráskai gondnok és több presbiter kérvénye, melyben a nagyráskai lelkészi díjlevélnek eredeti állapotba való visszahelyezése mellett kimondani kéri, hogy a lelkésznek csak 8 darab marha-legeltetési joga van. Ezzel kapcsolatban olvastatott Sztankovics Lajos nagyráskai lelkész kérvénye, melyben legelőbeli járandóságát 10 marha után kéri megállapítani.

Az egyházmegye levéltárnoka által kiállított bizonyítvány s az általa bemutatott 1889. évi szeptember hó 13-ról kiállított lelkészi díjlevélnek levéltári példánya alapján az egyházmegyei közigazgatási bíróság megállapítja, hogy a nagyráskai lelkésznek csak nyolc darab marha utáni legeltetési joga van, amely legeltetési jognak kiszolgáltatásáról az egyház gondoskodni tartozik.

III.

Tárgy: Ruczik János magyarizsépi tanító felebbezése.

Olvastatott Ruczik János magyarizsépi állásáról lemondott tanítónak az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz beadott

azon felebezése, melyben javára megváltoztatni kéri a magyar-izségi egyház presbitériumának 1906. évi január hó 21-én hozott azon határozatát, mellyel ő a tanítói földek jókarban helyezésére a befektetett trágya árának kárpótlás fejében az egyház ellen 192 koronában felszámított követelésével elutasított.

Miután az egyházi alkalmazottak kötelesek a javadalmazásuk fejében részükre kiadott földeket jó gazda módjára trágyázni és művelni, amennyiben pedig Ruczik János a használatára kiadott földeknek tőle telhető trágyázása által csak ezen kötelességét teljesítette s ezért kártalanításra igényt nem tarthat, beadott felebbezésének elutasítása mellett, a felebbezett határozat jóváhagyatik.

IV.

Tárgy: Kovács József párbér-ügyében beadott felebbezése.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus Gyula legidősebb egyházm. világi tanácsbíró elnöklete alatt: Kozma Antal, Virág József papi, Dókus Ernő, Nemes Lajos, Diószeghy János világi tanácsbíró, Kádár János papi tanácsbíró előadó, Bernáth Aladár világi aljegyző mint jegyzőkönyvvezető.

Olvastatott Kovács József kir. fogházőr, csernahói lakosnak felebbezése a csernahói ev. ref egyház presbitériumának 1906. évi január hó 20-án tartott ülésében párbér-ügyében hozott 3. számú határozata ellen.

Amennyiben a bíróság ülésén megjelent Kovács József felebbezésének visszavonását szóval bejelentette: az ügy, mint tárgytalan, napirendről levétetik.

V.

Tárgy: Bessenyei Istvánné, mint Bessenyei István hatóságilag kirendelt ideiglenes gyámjának felebbezése.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus Gyula legidősebb világi tanácsbíró s helyettes gondnok elnöklete alatt: Kádár János, Virág József papi, Dókus Ernő, Nemes Lajos, Diószeghy János világi tanácsbírák.

Mint előadó és jegyző Péter Mihály papi főjegyző.

Olvastatott Bessenyei Istvánné, mint Bessenyei István hatóságilag kirendelt ideiglenes gyámjának felebbezése a miglői egyház azon határozata ellen, mely szerint Bessenyei István miglői egyháztagság és földbirtokosra, a múlt év november hó 5-én tartott ülésében 474 korona 84 fillér rendkívüli adót vetett ki. Bessenyei Istvánnénak e kivetés ellen tett felszólamlását a jelen év március 18-án tartott ülésében figyelembe nem vette, illetőleg elutasította.

A f.-zempléni ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága 1906. április 10-én tartott ülésében, az iratok átvizsgálása s az előadó véleményének meghallgatása után, zárt ülésben a következő

Határozatot hozta.

A miglői ev. ref. egyház presbitériumának e tárgyban hozott határozata ezennel megváltoztatatik s Bessenyei István a reá rendkívüli adó címén kirótt 474 kor. 84 fillér megfizetése alól feloldatik. Ellenben a miglői egyház köteles Bessenyei Istvánnak illetőleg gyámjának az 1000 korona tartozást megfizetni. Viszont Bessenyei István nem támaszthat követelést, az 1000 kor. után általa fizetett 350 kor. kamat iránt, a miglői egyházzal szemben.

Indokok:

A csatolt iratokból kétségtelenül megállapította, hogy Bessenyei István a miglői egyháznak kölcsönadott 1600 koronából 600 koronát elengedett, 1000 korona után pedig az egyház neki kamatot nem fizetett, holott ezen összeget maga Bessenyei István is kölcsön útján juttatta a miglői egyház

birtokába s az általa kölcsönvett összeg után a takarékpénztárnak a 350 kor. kamatokat ő fizette. A bíróság e 350 koronával a reá rendkívüli adó címén kivetett összeget kiegyenlítettnek tekinti. Ezért, és ezenkívül azért is, mert Besseney István a migléci egyházzal szemben sokszor és sokramenő jótékonytárgyat gyakorolt, őt a 474 kor. 84 fillér rendkívüli adó alól fel kellett oldani. Ez ítéletben a felek megnyugodtak.

I.

A f.-zempléni ev. ref. egyházmegye **fegyelmi bíróságának** 1906. április 10-én Sátoraljauhelyen tartott üléséről felvett jegyzőkönyve.

Tárgy: Várady Pál deregnyői tanító fegyelmi ügye.

Jelen voltak: Hutka József esperes és Dókus Gyula legidősebb tanácsbíró helyettes egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Kádár János, Virág József papi, Dókus Ernő, Nemes Lajos Diószeghy János világi tanácsbírák, mint előadó és jegyző Péter Mihály papi főjegyző.

A f.-zempléni egyházmegye időszaki bírósága 1905. nov. 20-án Sátoraljauhelyen tartott ülésében, a Várady Pál deregnyői tanító ellen Zemplén vármegye kir. tanfelügyelőjének panaszára, a m. kir. kultuszminisztérium útján hivatalból megindított fegyelmi ügyben hozott ítéletét, mely szerint Várady Pál ellen a fegyelmi eljárás beszünttetett, a kir. kincstár ellenben 80 kor. költségben elmarasztaltatott: az egyházmegyei fegyelmi bírósághoz tévén át azon okból is, mert a csatolt iratokból arra a meggyőződésre jutott a bíróság, hogy Zemplén vármegye kir. tanfelügyelője, a Várady Pál ellen való eljárás folyamán az ev. ref. egyház autonómiájába jogtalanul beavatkozott. A f.-zempléni ev. ref. egyházmegye fegyelmi bírósága 1906. április 10-én tartott ülésében, ezen ügyben a következő

Végzést hozta.

A f.-zempléni egyházmegye időszaki bíróságának, a kir. kincstárt a költségekben elmarasztaló ítélete jogerős lévén, az ügy a behajtás iránti intézkedés végett a főt.

püspöki hivatalhoz, az iratok pedig a tiszáninneni egyházkerülethez tételnek át további eljárás végett.

Indokok :

Az 1893: XXVI. tv. cikk szerint az ítélet azon része, mely a kir. kincstárt a 80 korona költségekben elmarasztalta: jogerőssé vált azért, mert azon egy havi határidő, mely alatt a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak nyitkoznia kellett volna, elmúlt, mert a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, főt. Püspök urnak a jelen év március 16-án e tárgyban kelt s a f.-zempléni ev. ref. egyházmegye espereséhez intézett leirata szerint, nem nyilatkozott. Az iratok többi része pedig azért tételnek át a tiszáninneni ev. ref. egyházkerülethez, mert azokból kétségtelenül megállapítható, hogy Zemplén vármegye kir. tanfelügyelője, ev. ref. egyházunk önkormányzatába beavatkozott akkor, midőn Várady Pál deregnyői tanítót a hutkai körjegyző, és deregnyői bíró felügyelete és ellenőrzése alá helyezte.

Jegyzették : PÉTER MIHÁLY e.-m. papi főjegyző az 1—19, 28—30, 35—36, 40, 42—50, 81—85. pontokat és a közigazg. bír. 5. s a fegyelmi bírósági 1. pontot.

DÓKUS LÁSZLÓ világi főjegyző a 24—25, 33, 38, 41, 68—76. pontokat és a közig. bír. I—III. pontjait.

SÜTŐ KÁLMÁN papi aljegyző a 22—23, 25, 31—32, 27, 39, 51—67. pontokat.

BERNÁTH ALADÁR világi aljegyző a 20, 21, 27, 34, 77—80, 86—88. pontokat és az időszaki bíróság ítéletét s a köz. bír. 4. pontot.

E jegyzőkönyvi pontok a Miglécen, 1906. ápril. 24-ikén tartott hitelesítő ülésen meghitelesítették.

TÁRGYMUTATÓ.

A gyűlési tagok névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. A közgyűlést a templomban tartott istenitisztelet előzte meg.
2. Bernáth Elemér elhunyván, — a társelnöki szék elfoglalására Dókus Gyula legidősebb tanácsbíró kéretett fel.
3. Az esperes évi jelentése.
4. Bernáth Elemér egyházmegyei gondnok elévülhetlen érdemeit az egyházmegye jegyzőkönyvébe foglalja.
5. A Bernáth Elemér temetésén, Magyarsason elhangzott halotti imákat és beszédeket, valamint a közgyűlés alkalmával Péter Mihály főjegyző által mondott emlékbeszédet a közgyűlés szószerint beveszi jegyzőkönyvébe, — gyászkerettel övezve.
6. Dr. Thuránszky Zoltán ügyész haláláról való megemlékezés, érdemeinek jegyzőkönyvbe foglalása.
7. Láczy Elek sátoraljaujhelyi gondnok-pénztárnok elhunytáról való megemlékezés s érdemeinek feljegyzése.
8. Dókus Lászlóhoz — egyetlen kis fia elhunytá alkalmából — részvét-irat intéztetik.
9. Fejes Istvánt 40 éves papi szolgálatának betöltése alkalmából az egyházmegye üdvözli.
10. Gróf Andrassy Sándorhoz köszönő-irat intéztetik.
11. Ugyancsak Déry Dánielnéhez.
12. Cserépy Johannához.
13. Sztas Mihály és György és Varga Andrásnéhoz.
14. Gróf Andrassy Géza és Gyulához.
15. Gróf Hadik-Barkóczy Endréhez.
16. Diószeghy János világi tanácsbíró az esküt leteszi.
17. A Bernáth Elemér gondnok halálával megüresedett egyházmegyei gondnoki állásra a szavazatok június 1-ig adandók be.
18. Fejes István indítványa Dókus Gyula megválasztása iránt a gondnoki állásra.

19. Dókus Gyula köszönettel a bizalom elől kitér, a közgyűlés Dókus Ernő személyében állapotodik meg.
20. A nagybárii gondnoki számadás.
21. A csernahói iskola építéséből származó ügyekben Kozma Antal és Bernáth Aladár kiküldettek.
22. A zempléni egyház kerületi tartozása.
23. Némely iskolák hiánya.
24. A kaszui temetőügy.
25. A ladamóci regale-válttság.
26. Esperes jelentése az iskolák állapotáról a vallás- és konfirmációi oktatásról s a gyermekek templomba vezetéséről.
27. A n.-toronyai költségvetés elkészítése tudomásul vétetik.
28. A b.-ujlaki egyház tűzkárbiztosítási ügye.
29. A nagy-bárii tanítólak ügye.
30. A gercselyi templomépítés engedélyeztetik, a kivetést a közgyűlés megerősíti, 4000 korona kölcsönre a kerületnél az egyházat ajánlja.
31. A ladamóci egyház nem kér a földhitelintézettől törlesztéses kölcsönt.
32. Az iskolai ingatlan vagyonok az egyházak nevére telekkönyveztesse-
nek, az iskolai pénzalapok az egyházak törzsvagyonához csatol-
tassanak.
33. A hegyiek a templomépítés céljaira a kerülettől kölcsönt kérnek.
34. Sípos Ferenc tanítóegyesületi járulékait kifizette.
35. Esperes jelentése a múlt gyűlés 46. pontjára az egyházi jegyzőköny-
vek bekötetésére vonatkozó határozat végrehajtásáról.
36. A migléci iskola építési tervét és költségvetését az esperes megkészítette.
37. A gálszécsi lelkészi és tanítói kisajátított földekből befolyó pénzek
takarékpénztárban a lelkész és tanító számára kamatoznak.
38. Abarán a tanítónő szobájába kályhát vett.
39. Esperes körlevélileg intézkedett némely iskolai hiányok megszünt-
téséről.
40. Jelentés a nagy- és kisbárii és a kis- és nagy-toronyai lelkészi
állomásokra hirdetett pályázatok eredményéről.
41. A lasztoméri lelkész ünnepek másodnapján N.-Mihályban úrvacsorát
oszthat.
42. Sallay Béla segéd-lelkész a nagy- és kisbárii egyházba küldetik
segéd-lelkészül, helyettes lelkészi címmel és jelleggel.
43. A csernahói tanító ügye.
44. Melko István javaslata a levéltár rendezéséről a lelkészértekezlethez
áttétetik.
45. A lasztóci templomjavításról szóló költségvetés és szerződés meg-
erősítése,

46. Ugyane célra 1200 korona rendkívüli adó megerősítése.
47. Melko Istvánon az egyházmegyei gyűlésről való távolmaradásáért a bírság behajtandó.
48. Az egyházak vagyoni állapotáról szóló kimutatás.
49. A számvevőszék jegyzőkönyve.
50. A migléci rendkívüli egyházi adókimutatás megerősítettik.
51. A b.-ujlaki egyház 1006 koronás tőke-ügye.
52. A szőlőskei gondnoki számadás.
53. M.-Izsépnak megengedtetik, hogy iskoláját eladhassa, az új iskolát a lelkészi kertnek azelőtt egyházi fundusul szolgált részén építhesse fel — s a lelkész az egyházi használatában lévő 2 vécák földet kaphassa meg.
54. A m.-izségi iskola terve és költségvetése.
55. A deregnyői iskola ügye.
56. Zsoldos Ferenc nagy-ráskai tanítónak megválasztott s az egyházmegyébe bekebelezetett.
57. Ugyanazon egyház tanítói khártája megerősítettik.
58. Deregnyőn melléképületeket építenek, az úgy megerősítettik, mint a a kivetés is.
59. A ladamóci egyház újabb 800 kor. segélyt kér az egyházkerülettől.
60. Bottka Gyula tanító és a kistoronyai egyház együttes kérvénye az egyház által a Bottka Gyula részére juttatott 100 kor. évi tiszteletdíj helybenhagyása és az egyházmegyétől eddig nyert segély megmaradása iránt.
61. A nagy- és kistoronyai egyházak együttes kérvénye, a papi állásnak 3 évig be nem töltése iránt, — elutasítatik.
62. A tussai templom építési terve és költségvetése s a kivetés e célra, megerősítettik.
63. A gálszécsi tanítói díjlevél megerősítése.
64. A kisazari egyház 1908-ban folyamodjék a tőkesegélyért.
65. A lelkészértekezlet jegyzőkönyve.
66. A gálszécsi egyház a saját alapítványait kölcsönvette.
67. A lasztóci egyház temploma javítására kölcsönkéri a Rácz Ádám-féle nagykászéri alapítványt.
68. A hegyii templomépítésre tett kivetés megerősítése.
69. A b.-ujlaki és garanyi egyházak adótartozásai.
70. Tanítói nyugdíjjal hátralekos egyházakkal szemben való intézkedés.
71. A nagyráskai egyház többnemű alapítványt elköltött, a kamatokat nem fizeti. Ez ügyben küldöttség megy ki.
72. A gálszécsi egyház teherlejegyzési engedélyének megerősítése Molnár Bélával szemben.

73. Kecskeméthy Zsigmond helyett Várady Pál megy iskolát látogatni.
74. Közhirdetésre ajánlott egyházak.
75. Illés János lemondása tanítói állomásáról.
76. Soltész Gyula kérvénye káplántartási államsegély iránt, kedvezőleg felterjesztetik.
77. A homonnai missiói egyház jelentése.
78. A kolbásai egyház segélykérvénye a segélyosztó-bizottsághoz tétetik.
79. Mizsák Péter kérvénye a segélyosztó-bizottsághoz tétetik.
80. A b.-ujlaki egyház törlesztéses kölcsöntügye.
81. A segélyosztó-bizottság jegyzőkönyve.
82. A br. Baldácsy-alapról szóló jelentés.
83. Tóth István Egerbe ment lelkésznek időközben. Az egyház gondozását Erdélyi Andrásra és Berencsi Endrére bízta.
84. Az alsó-mihályi-i egyház Cseh Pált választotta lelkészé.
85. Az alsó-mihályi-i lelkészi díjlevél megerősítése.
86. Az egyházmegyei missiói bizottság tagjai.
87. A segélyosztó-bizottság tagjai.
88. A tavaszi egyházkerületi képviselők.

II. Időszaki fegyelmi bírósági ügyek.

1. Várady Pál fegyelmi ügye.

III. Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Séra János lelkész és Marinka András s Kicsiny János presbiterek felebbezése a hardicsai egyházi közgyűlés határozata ellen.
2. Takács János és társai kérvénye a lelkészi levélben foglalt marha- legeltetési ügyben.
3. Ruczik János m.-izsépi tanító felebbezése az ottani presbitérium határozata ellen.
4. Kovács József csernahói lakos felebbezése adókimetítés ellen.
5. Bessenyey Istvánné felebbezése rendkívüli adókimetítés ellen.

IV. Fegyelmi bírósági ügyek.

1. A zemplénavármegyei tanfelügyelő autonomia-ellenes eljárása az egyházkerületre felterjesztett.

BETŰRENDES MUTATÓ.

- Alsó-mihalyi 70, 84, 85.
Gr. Andrásy Géza 14.
Gr. Andrásy Gyula 14.
Gr. Andrásy Sándor 10.
Beregszászy István időszaki bír. I., fegyelmi bír. I.
Bernáth Aladár 21, 86, 88.
Bernáth Elemér 4.
Besseney Istvánné köz. bír. V.
Bodzásujlak 28, 51, 70, 80.
Bottka Gyula 60.
Csernahó 21, 23, 43, 70.
Cseh Pál 84.
Cserépy Johanna 12.
Deregyő 55, 58.
Dékán 69.
Déry Dánielné 11.
Diószeghy János 16, 88.
Dókus Ernő 19, 86, 87, 88, köz. bír. I.
Dókus Gyula 2, 19.
Dókus László 8, 88.
Fejes István 5, 9.
Gálszécs 37, 63, 66.
Garany 70.
Gercsely 30.
Gyarmathy Sámuelné 69.
Gr. Hadik-Barkóczy Endre 15.
Hardicsa 23.
Hegyi 68.
Homonna 77.
Illés János 75.
Imreg 70.
Kádár János 88, köz. bír. I.

- Kecskeméthy Zsigmond 73.
Kicsiny János köz. bír. I.
Kisazar 23, 64.
Kisbári 40.
Kistoronya 23, 40, 60, 70.
Kolbása 23, 70, 78.
Komjáthy Gábor 49.
Kozma Antal 5, 21, 87.
Kovács József köz. bír. I.
Ladamócz 25, 59, 70.
Lasztoméri lelkész 41.
Lasztóc 45, 46, 67, 70.
Láczy Elek 7.
Magyarizsép 53, 54.
Magyarsas 70.
Marinka András köz. bír. I.
Marton János 1.
Melko István 44, 47.
Migléc 23, 36, 50, köz. bír. V.
Mizsák Péter 79.
Morva 23.
Nagybári 20, 23, 29, 40, 70, 74.
Nagy János 52.
Nagymihály 41.
Nagyráska 23, 71, 74.
Nagytoronya 23, 40, 70, 74.
Péter Mihály 5, 75, 87, 88.
Radácsi István 40.
Réz László 49.
Ruczik János köz. bír. III.
Sallay Béla 42.
Segélyosztó-bizottság 60, 69, 78, 79.
Séra János köz. bír. I.
Soltész Gyula 76.
Szegő Béni 88.
Szöllöske 23, 70.
Sztas György 13.
Sztas Mihály 13.
Szürnyeg 70.
Takács János köz. bír. II.
Thuránszky Zoltán 6.

- Tóth István 83.
Tudja Mihály 49, 71, 87.
Tussa 23, 62.
Ügyész 49.
Zemplén 22, 23, 70.
Zsoldos Ferenc 56.
Vajthó László 40,
Varga András 13.
Várady Pál 73, időszaki bír. I.
Virág József 71, 88.
-

